

SUDIEV SOVIETŲ SAJUNGAI

Antanas Butkus

Prieš tai gerai pažūrėkime kokie faktoriai buvo lemtingi jos pražūčiai.

Washington Post korespondentas Ch. Krauthammer rašo, kad dabartinė Sovietų sąjungos agoninė konvulsija turės daugiau pasekmių įskaitant ir mūsų vaikų gyvenimo sąlygoms jų saugumui ir jų apsiginklavimo lygiui bei jų vietai pasaulyje už bet koki kitą pasaulio įvykį. Nežiūrint to, pirminė Washingtono reakcija dėl Jelcino paskelbtos deklaracijos, liečiančios Sovietų sąjungą, buvo – paralyžius. Gi amerikiečiams rūpėjo daugiau smulkmenų sužinoti apie Wm. Smito bylą dėl išprievartavimo, gi Valstybės departamentas skundėsi dėl Sovietų sąjungos padėties sudėtingumo ir dėl tos padėties toklo greito kaitaliojimosi.

Nesąmonė, rašo C.K. Mokslas apie smegenis yra žymiai komplikutesnis, o sovietų problema, palyginti, lengva – Sovietų sąjunga nu mirė ir dėl to nereikia turėti jokių iliuzijų (Tai patvirtino vėlesni pranešimai). Pagaliau laikas pamiršti Gorbačiova, Pomenkino sąjungą ir spręsti realius klausimus – Ukrainos nepriklausomybę ir slavų uniją, kurią paskelbė Rusija, Ukraina ir Baltgudija.

Po nepasisekusio pučo ir Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo gal ir buvo racionalu remti griūvantį sovietų Centrą, nes tai JAV administracijai reiškė pastovumo išsaugojimą ir atominų ginklų apsaugą. Tačiau dabar bet koks Centro autoritetas išgaravo su Ukrainos nepriklausomybės paskelbimu, kurį patvirtino jos gyventojai, už nepriklausomybę balsuodami 9 prieš 1.

Visi nori išbėgti iš Sąjungos, tik Gorbačiovas įsikabinęs laikosi valdžios, o mūsų prezidentas Bušas šliejasi prie Gorbačiovo, kuriam Sovietų liaudis tepitaria tik 4 procentais. V. Havelis sako, kad seniau Gorbačiovas sprendimus darė 15 minučių prieš 12, o dabar juos daro 15 minučių po 12 valandos. Tuomet reikėjo galutinai atsiskirti nuo

Gorbačiovo rėmimo, nes naujoji unija pritaria tiems patiems principams, kuriuos remia JAV – žmogaus teises, demokratiją, laisvą rinką, seniau sudarytą sutarčių apsaugą ir vienalytę karinę komandą.

Ką turi daryti JAV?

1. Pripažinti, kad Sovietų sąjunga jau nebeegistuoja. Taip pat pripažinti Ukrainos nepriklausomybę ir naująją rusų sąjungą, skirti į tą sąjungą ambasadorių ir konsulus.

2. Panaudoti visą JAV įtaką, kad perėjimas į naują sąjungą būtų kuo sklandesnis.

3. JAV prezidentas turi vadovauti. Jis turi tautai išaiškinti, kad šiuo metu Amerikai nėra svarbesnio uždavinio, kaip naujosios unijos demilitarizavimas, demokratizavimas ir sutarimas tarp naujų Rusijos respublikų.

Priartėjame prie epochinių galimybių ir iš jų kylančio pavojaus. Nebėra laiko politiniam nerangumui ir skundams, kad problemos per didelės ir per komplikotos. Tie, kuriems tai per sunku suprasti ir vykdyti, turėtų nedelsiant pasitraukti.

Gorbačiovas neišnaudojo lemiamos valandos. Tačiau jis buvo labai svarbi

pereinamojo laikotarpio figūra. – Kontradiktinė – viena koja į praeitį, kita į ateitį. Nors jo laikas jau pasibaigė, bet jis dar tebėra reikalingas tranzitiniam laikotarpiui, kad neįvyktų kruvina revoliucija. Persitvarkymo metu labai svarbu koncentruotis į vidinius atskirų respublikų santykius. Jei tos valstybės bus demokratinės, jų valstybinis aparatas funkcionuos ir jų ekonomija bus reliatyviai stabili, tai naujoji sąjunga pati susitvarkys. Bet jeigu tos respublikos nebus stabilios ir jų valdžios bus palaidos, tai jos pradės kovoti viena prieš kitą. Svarbiausia, kad Rusija sugyventų su Ukraina, nes jos negali apsieiti viena be kitos ir joms būtina būti demokratiškomis ir reliatyviai stabilioms ekonominiai.

Rugpjūčio mėnesio pučas buvo Gorbačiovo puičiausia valanda ir jo valdymo paskutinis aktas. Pučo nepasisekimas buvo jo pergalė, parodysi, kad jo paskelbtas ir išlaisvintas laisvės troškimas prigijo žmonėse. Tas laisvės troškimas išvystė žmonėse drąsą ir pasiryžimą, kuris privedė prie šaltojo karo pabaigos. Drauge su pučo nepasisekimu

(Nukelta į 2 psl.)

Šimtmečius stoviu pakelėse ir jūsų gražių sodybų tarpvartėse, kad iš jų išvartytus ir sugrįžtančius raginčiau mylėti senolių ir tėvų žemę, namus sodus ir laukus...
Giedrės Kijauskienės nuotr.

GEROS ŽINIOS IŠ SUOMIJOS

Keliu per Lietuvą pravažiuos 200,000 turistų

Kaip Amerikos laikraščiai praneša, nuo praėjusių metų lapkričio mėnesio, Suomija vėl tęsia sausumos kelių tinklą, kad sujungtų šiaurinę Suomiją su Centrine Europa.

Suomijos kelių statybos firmos išplatins ir pataisys esančius kelių Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Jie taip pat įrengs modernias benzino stotis per visą 625 mylių kelią.

Kitų metų vasarą jie tikisi turėti kelią pagal Vakarų Europos standartus nuo Helsinkio iki Lenkijos sienos. Šis projektas jau buvo pradėtas vykdyti 1988 metais, bet dėl Sovietų Sąjungos problemų, kurį laiką buvo sustabdytas. Dabar, Baltijos tautoms atgavus nepriklausomybę, šis didysis projektas bus tęsiamas. Jis kainuos du milijonus dolerių, kada bus dadėti moteliai ir restoranai ir vadinsis "Via Baltica". Jis atsirems į 7500 mylių kelią, kuris susijungs su "Trans European Motorway" vykdomu nuo Dancigo iki Instambulo, su

šaka iki Lisakonos, Portugalijoje.

Suomijos ekspertai skaičiuoja, kad Baltijos keliu per metus pasinaudos 200,000 turistų. Suomia planuoja, kad jie dar pastatys gerą 95 mylių kelią nuo šiaurės Suomijos iki šiaurės Murmanskos uosto, Rusijoje.

Tie keliai, be jokio abejojimo, labai patarnaus turizmui plėstis Lietuvoje. Tik reikia, kad į tai laiku atkreiptų dėmesį ir Lietuvos vyriausybė.

J.S.

• VIS NESISEKA SUSTABDYTI KROATIJOS IR SERBIJOS KAUTYNES JUGOSLAVIJOJE. Jau buvo paskelbta 14 paliaubų, kurias paskutiniu metu suorganizuoja Jungtinių Tautų atstovas amerikietis Cyrus Vance. Ir tos paliaubos tuoj išsira.

Nuo birželio 25 d., kada Kroatija paskelbė nepriklausomybę, serbai, kurie dominuoja Jugoslavijos karines pajėgas jau yra gerokai apgriovę Kroatijos miestus ir išžudę tūkstančius žmonių.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **SOVIETIJOJE SLAPSTOSI GRUPĖ BUVUSIŲ LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS LKP VEIKĖJŲ**, kuriems Lietuvos prokuratūros organai yra išdavę suėmimo orderius – taip rašo lietuvių laikraščiai.

Lietuvos generalinio prokuroro pavaduotojas G. Norkūnas pasakė, kad buvusi SSKP organizacijos vadovą M. Burokevičių ir kitus suimti nebus lengva.

Yra žinoma dabartinė A. Naudžiūno gyvenamoji vieta, tačiau tai – akylai kareivių saugoma teritorija. M. Burokevičius ir J. Jermalavičius, atrodo, yra Maskvoje, bet buvimo vietą nuolat keičia, kad nepatektų į Lietuvos generalinės prokuratūros rankas.

• **LENKIJOS PREZIDENTAS LEH VALESA** parašė mūsų Aukščiausios Tarybos prezidentui V. Landsbergiui laišką dėl lenkų mažumos skriaudimą Lietuvoje. Visas L. Valesos laiško turinys kol kas neskelbiamas, bet apie jį V. Landsbergis pasakė, kad iš laiško turinio sprendžia, jog jis blogai informuojamas savo padėjėjų arba kitų, kurie nori santykius įtempti.

• **NUO RUGSĖJO 15 D. MŪSŲ JUNGTINIŲ TAUTŲ AMBASADOJE** iki šiol dirbo Gediminas Šerkšnys. Jis susipažino su visais darbais ir dabar grįžo atgal į Vilnių. Ar tai nebus svarbiam postui ruošimas pavaduotojo, jei toks reikals iškiltų?

• **MINISTERIS PIRMININKAS G. VAGNORIUS** prieš Kalėdas aplankė mūsų kardinolą Slatkevičių ir jį pasveikino Kalėdų šventėms atėjus. Kardinolas pasidžiaugė gerais katalikų bažnyčios ir vyriausybės santykiais ir paprašė A.T. pirmininką jo vardu pasveikinti.

• **TĖVIŠKĖS DRAUGIJOJ**, kuriai dabar pirmininkauja Vaclovas Sakalauskas ir kuri leidžia "Gimtąjį Kraštą", dabar vykdoma revizija, nes būta skundų, kad ten šeimininkaujama "be oficialių sąskaitų".

• **MIN. PIRM. G. VAGNORIUS** pasveikino naująjį Vilniaus arkivyskupą Audrių Bačkį. Jis į Vilnių atvyks tik vasario mėnesį.

• **IŠ LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS PATIRTA**, kad tos ministerijos normaliam darbui dar reikia apie 300 svetimas kalbas mokančių 300 tarnautojų ir apie 100 pačioje Lietuvoje dirbančių.

• **DIDŽIŲJŲ ŠVENČIŲ LAIKOTARPYJE** Vilniuje Lietuvos 30 karių gavo didesnius karininkų laipsnius. Į generolus buvo pakeltas vienintelis kandidatas Petras Valiukas.

• **TARPTAUTINIO VALIUTOS FONDO ATSTOVAI**, įkurti Antrojo pasaulinio karo pabaigoje, jau antrą kartą lankėsi Lietuvoje ir rinko žinias apie mūsų ekonominę padėtį. Trečias vizitas numatytas sausio – vasario mėnesiais. Ir po to, jei surinkti duomenys bus patenkinami, Lietuva bus priimta į Tarptautinį Valiutos Fondą ir iš jo gauti techniškinės ir finansinės paramos.

• **NUMATYTA**, KAD visų trijų Baltijos valstybių geležinkeliai 1992 m. sausio 1 d. bus išimti iš sovietijos geležinkelio vadovybės ir perimti tų valstybių susisiekimo įstaigų.

• **LIETUVOS VYRIAUSYBĖS 1991 M. SPALIO 12 D. NUTARIMU** tuoj privatizuojami ir reorganizuojami eksperimento tvarka 43 dideli ūkiai. Kreipiantis į Žemės ūkio ministeriją ir klausiant ką reiškia "eksperimento tvarka", buvo atsakyta, kad juos privatizuojant bus stebimi nesklandumai ir tuoj įnešamos pataisos, kad jos vėliau nesikartotų. Kadangi tie ūkiai patys geriausieji, tai juos čia ir skelbiame:

Akmenės rajono Kivilių agrofirmą-kolėkį,
Alytaus rajono "Dzūkijos" kolėkį,
Anykščių rajono Aukštakalnio kolėkį,
Ignalinos rajono Vidiškių paukštinkystės valstybinis ūkis,
Jonavos rajono Čičinų kolėkį,
Joniškio rajono "Pergalės" kolėkį,
Joniškio rajono Bariūnų kolėkį-agrofirmą,
Jurbarko rajono Klausučių kolėkį,
Kaišiadorių rajono Kalvių valstybinis ūkis,
Kauno rajono Zapyškio kolėkį,
Klaipėdos rajono Taurailaukio agrofirmą,
Kretingos rajono Vydmantų valstybinis daržininkystės ūkis,
Lazdijų rajono Gerdašių kolėkį,
Marijampolės rajono Padovinio kolėkį,
Mažeikių rajono Purvėnų kolėkį,
Molėtų rajono "Taikos" kolėkį,
Pakruojos rajono Žvirblonių kolėkį,
Panevėžio rajono Palioniškio kolėkį,
Pasvalio rajono "Ryto" kolėkį,
Radviliškio rajono Daugėlaičių valstybinis ūkis,
Raseinių rajono Betygalos kolėkį,
Skuodo rajono Ylakių kolėkį,
Šakių rajono Kriūkų kolėkį,
Šakių rajono "Pirmūno" kolėkį,
Šiaulių rajono Kužių kolėkį,
Šilutės rajono Žukų valstybinis ūkis,
Šilutės rajono Kentrių kolėkį,
Sirvintų rajono Kemavės kolėkį,
Sirvintų rajono Musninkų kolėkį,
Svenčionių rajono Milkūškų kolėkį,
Svenčionių rajono Žeimenos kolėkį,
Tauragės rajono "Sešuvies" kolėkį,
Trakų rajono Beižionių kolėkį,
Trakų rajono "Gimtosios žemės" kolėkį,
Trakų rajono Semeliškių kolėkį,
Ukmergės rajono Žemaitės kolėkį,
Utenos rajono Tauragnų kolėkį,
Varėnos rajono "Šviesos" kolėkį,
Vilkaviškio rajono "Pergalės" kolėkį,
Vilniaus rajono Mickūnų kolėkį,
Zarasų rajono Turmanto agrofirmą.

SUDIEV SOVIETŲ SAJUNGAI

Antanas Butkus

(Atkelta iš 1 psl.)

suzlugo senosios komunistinės struktūros, kad padėjo sovietų respublikoms išsilaivinti ir sukurti naują uni-
ją. O tai atsitiko jau ne Gorbačiovo dėka, nes jėgos, kurias Gorbačiovas dar prieš 7 metus išlaisvino, jį patį nušlavė.

Po nepasisekusio pučo sugrįžęs iš Krymo, Gorbačiovas turėjo eiti į Baltuosius Kremliaus namus – į Rusijos valdžios centrą ir pasveikinti Yelciną, sutriuškinusį pučą. Deja, jis to nepadarė ir dar sekančią dieną Gorbačiovas bandė kalbėti apie Leniną ir subankrutavusį socializmą. Žmonės stajosi ne jo pasveikinti, bet pasveikinti laisvę, kurią jis pats buvo pažadėjęs.

1985 metais Gorbačiovas pradėjo procesą, kurio pasekmes tuomet niekas negalėjo pramatyti. To proceso dėka žmonės pagaliau gavo teisę savystoviai galvoti ir kalbėti. Tas Gorbačiovo įvestas "naujas galvojimas" padarė stebuklą – Rytų Europa išsilaivino, Sovietai atitraukė kariuomenę iš Afganistano. Europa pradėjo tiesiog garbinti Gorbačiovą, net Nobelio taikos premiją jam paskyrė.

Gorbačiovo didžiausia klaida – nenoras pripažinti, kad komunizmas jau nebeatstatomai subankrutavęs.

Jei ne Sausio ir Medininkų kruvini įvykiai, gal ir mes maloniau kalbėtume ir prisimintume Gorbačiovą, tačiau tai padaryti mums dar labai sunku, ypač kada Lietuvoje dar tūkstančiai Raudonosios armijos mums nedraugiškų karių.

GORBAČIOVAS ATSISTATYDINO

Kalėdų dieną Sovietų sąjungos prezidentas M. Gorbačiovas atsistatydino. 12 minučių užtrukusioje kalboje per TV, kurią transliavo ir Amerikos CNN jis atsistatydino kaip prezidentas su sovietų piliečiais. Jo atsistatydinimas iš prezidento pareigų nebuvo jokia staigmena, nes jis jau buvo likęs be Sovietų sąjungos ir faktiškai be jokios valdžios. Tik vardas ir emblemos buvo belikę. O jau dabar ir tų nebėra. Kremlius liko Rusijos respublikos sostinė su prezidentu Borisu Jelcinu priešakyje.

Atsistatydinimo kalboje Gorbačiovas neslėpė savo nusivylimo per greit (jo manymu) besirutuliojančiais įvykiais atskirose respublikose ir be sovietų parlamento oficialaus pritarimo suardant Sąjungą. (Čia vėta prisiminti ir Pabaltijo res-

publikų atvejį, kuomet Gorbačiovas reikalavo visuotinio žmonių apklausimo ir 5 metų laukimo perijodo kol pagaliau bus mūsų respublikos išleistos iš sovietų "rojaus").

Savo kalboje Gorbačiovas nė žodžio nepasakė Yelcino adresu, nors buvo galima jausti, kad juo Gorbačiovas nėra patenkintas už įvykių forsavimą. Šalia to jis pabrėžė, kad pasilieka sau teisę naująją respublikų sąjungą kritikuoti už jų neteisingus ėjimus ateityje. Gorbačiovas pažymėjo, kad persitvarkyme daug pasiekta, nors ir buvo klaidų ir daug trugdymų iš reakcionierių pusės ir nebuvo pilnos kooperacijos iš demokratinių pajėgų.

Gorbačiovas žadėjo imti atostogų, nes 7 metus jų neturėjo, o po to vėl grįžti į politiką, tik šį kartą opozicijoje. (Gorbačiovui daug universitetų mielai pasiūlytų profesūrą, bet jam meliau dirbti politikoje).

Kaip minėjome, pastaruoju metu Gorbačiovo populiarumas Sovietų sąjungoje buvo labai kritęs, tačiau istorija jį įvertins teigiamai, nes jis buvo tikras inovatorius, šalčio karo panaikintojas, reformuotojas ir demokratijos šalininkas. Jis matė, kad šaltasis karas ir beprotiškas ginklavimasis sužlugdė sovietų ekonomiką, žmonių pozityvesnį nusiteikimą ir jų moralę. Jo pasitraukimas iš Afganistano ir iš Rytų Europos panaikino grėsinčio karo baimę.

Jis nepajėgė pagerinti ir pakeisti žmonių gyvenimo būdo, bet jis pakeitė žmones. Tai ir yra jo tragedija ir jo didžiausias atsieikimas, rašo "Komsomalskaja Pravda" ir priduria, kad Gorbačiovas nežinojo kaip gaminti dešras, bet jis suteikė žmonėms laisvę. Laikraštis įspėja, kad jeigu kas galvotų, kad dešrų gaminimas yra svarbesnis už laisvę, tas greičiausiai neturėtų nei dešrų nei laisvės.

Gorbačiovas yra sudėtinga asmenybė – jame slypi naivumas ir žiaurumas (žiaurumą pajutome ir mes Vilniuje, Medininkuose, kai žudant nekaltus žmones Gorbačiovas miegojo...)

Jis pasipriešino komunistų partijai, bet tik atsargiai ir leido jai gyventi. Ir tik ji pati prarado autoritetą ir valdžią. Ir Sovietų sąjunga pati mirė monumentaline nevykėle: Ji pažadėjo sukurti naują sovietų žmogų, kuris būtų nesavanaudiškas ir tarnautų žmonių gerovei, bet tam procese ji sunaikino

žmogaus iniciatyvą, drąsą ir paverė girtuokliu.

Komunizmas paskelbė naują humanitarinę ideologiją ir tos ideologijos vardu išžudė virš 10 milijonų žmonių, savo piliečių. Buvo sukurta planuota ekonomija, kurioje nieko nebuvo galima daryti be patvirtinto plano. To pasekoje atsirado "drambliška" biurokratija, kuri pagaliau prazudė pačią ekonomiką.

Pažadėdami taiką ir laisvę – sukūrė didžiausią pasaulio karingą mašiną ir nužmogino valstybę. Pažadėdami naują kultūrą – sukūrė antikultūrą, kurioje reikėsi menkystė, o tikrai talentingi žmonės buvo KGB sunaikinti. To pasekoje tauta prarado Mandelštomą, Malevidą, Pasternaką, Solženiciną, Rostropovičių, Brodovskį ir kitus.

Pažadėdami naują, geresnį gyvenimą komunistai sukūrė neišpasakytai blankią visuomenę, gyvenančią visokių gėrybių didžiausiam trūkume, sunaikintoj iniciatyvoj ir dvasinėj būklėj, kai tuo tarpu komunistų elitas gyveno prabangoje.

Tai toks Sovietų sąjungos testamentas. Dėl tų visų nesekmių negalime kaltinti vien Gorbačiovo. Tačiau jis kaltas dėl to, kad nebuvo pakankamai ryžtingas iki galo pravesti reformas. Jis kaltas ir dėl to, kad per ilgai neatsisakė subankrutavusių komunizmo idėjų ir kad nepaleido partijos, o bandė jos struktūroje, neva reformuoti griūvančią ekonomiką.

GORBAČIOVAS – ARTISTAS

Kaip jau minėjome, Gorbačiovo atsistatydinimas jau buvo iš anksto nulemtas. Jis tik laukė patogios progos tą atsistatydinimą paskelbti, kad iš to susilauktų kuo daugiau efekto. Pasirinko Kalėdų pirmąją dieną 7 val. vakaro, o JAV tai buvo 12 val. dieną. Negana to, jis pasikvietė TV komentatorių Ted Kapel nufilmuoti ir jo paskutinę savaitę Kremliuje. Tai buvo istorinis, nes pirmas įvykis Sovietų gyvenime. Kas mus sudomino, tai Gorbačiovo labai nedraugiškas nusiteikimas Rusijos prezidentui Yelcinui, kurio jis nenorėjo parodyti rusų tautai. Kaip žinote, atsistatydinimo kalboje jis nei vienu žodžiu neprisiminė Yelcino, jis net apkaltino respubliką už skubėjimą atsiskirti nuo sąjungos. Jis net atominių užtaisų kontrolės mechanizmo neatidavė Yelcinui, o perdavė jam per kariuomenės štabą.

Atsistatydindamas pasakė, kad jis bus naujosios respublikų sąjungos kritikas. Mes iš savo pusės galime pastebėti, kad kritikuoti yra žymiai lengviau negu kurti. Ne veltui yra priežodis, kad vienas asilas gali daugiau sugriauti, negu simtas filosofų sukurti. Anaipol mes nenorime vadinti Gorbačiovą griovėju, o tik labai gudriu politiuku. Tačiau gudragal viavimas ir pataikavimas nėra tikro vado gerosios ypatybės.

SVEIKŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kėlbą redakcija neatsako.PRO PRAVERTAS
1992 METŲ DURIS

Esame užbaigę 1991 metus. Istorinių požiūriu beveik tiek pat svarbius, kaip ir buvę 1918 metai. Taigi pirmiausia kiek prisiminkime savo tėvynės ir tautos reikalus.

Mano įžiūrėti reikalai, kad ir pastoviai sekant kas dedasi Vilniuje, kaip jie atsiliepia Washingtono ir Maskvoje, ne ką platesni, kaip ir Jūsų visų. Gal vienas kitas laiškas, platesnis ir gilesnis analizės žiupsnys, neišmuša iš realybės, nešokinėja per kelią apsaugojančius griovius. Todėl ir Dirvos turinys, palyginti, ramus. Toks buvo ir kalėdiniuose sveikinimuose bei Naujųjų metų linkėjimuose. Džiaugėmės, kad labai ir labai laiku išėjome į nepriklausomybę ir ką reikia daryti, kad namie ir svetur mažiau pešiotumės ir tvirtiau nepriklausomybės kelyje įsitvirtintume.

Palengva nusimetam sveitimųjų veržusius diržus ir vis rūpestingiau dairomės į kareivines, kad iš jų tik labai mažais būreliais teišina svetimi kareiviai. Planuojant ateitį labai svarbu, kad greičiau prasidėtų derybos, kad į rinką išeitų mūsų pinigai – litas, kad prasidėtų planingas ūkinis atstatymas ir atstatant būtų atsiminti visi ir visur gyvenantieji lietuviai, kurie lietuviais ir nori būti.

Būsimos derybos, iš arti ir toli žiūrint, greičiausia, bus sunkios. Jei mūsų derybininkas – buvęs ilgametis okupantas prisipažintų, kad toks ir buvo, o ne visaip išsisukinėję, ir pasakytų, kad užmirškim labai kraujuotus skaudulius, viską palikime ateičiai, ramesnių dienų svarstymui, žiūrėkim naujų reikalavimų, kad būtume sotūs ir stiprėtume savuose keliuose. Manau, kad tai būtų, kad ir laikinas, bet entuziazmą keliantis atsidusėjimas.

O jei derybose reikės ant derybų stalų dėti ir dėti skriaudų ir išnaudojimų są-

skaitas – bus ilgas, sunkus ir galo nematantis tampymasis.

Tėvynėje žmonių materialinės sąlygos šiuo metu negerėja, ir yra įspėti, kad kuriam laikui dar gali sunkėti. Bet bado Lietuvoje nebus. Į valdžios sandėlius duonai reikalingų javų suvežta pakankamai, nes derlius buvęs geras ir privačiuose sandėliuose aruodai beveik pilni. Pasirašius su Rusijos respublika dėl pristatymo alyvos ir namų apšildymui reikalingų dujų, gerėja sąlygos, kad imonių mašinos nesustos sukusios, o nuo šalčio taip pat bus apsiginta.

Bet dėl materialinių sąlygų, daug jaunų žmonių nerimsta ir per savo krašto sienas dairosi keliauti emigracijos keliais net į užjūrius. Tai mūsų tautai didelis skaudulys. Gerai žinomą ką reiškia tokia emigracija. Tai vėl kraujo – jauno ir sveiko nuleidimas. Ir kol kas nematom jokių planų tai problemai sutvarkyti. O ją reikia tvarkyti.

Iš čia žiūrėdami ir nuolat girdėdami pranešimus apie mūsų vyriausybės delegacijas į kitus kraštus, ir dar dideliais skaičiais, pradedam galvoti ar jų kelionėse buvimo laiką ir dalyvių skaičių neriekia priveržti? Ar jos nesuėda sunkiai surenkamą svetimą valiutą, ar tie važinėjimai nėra priežastys vėliau parlamente pešiotis, kad į pasiimtus reikalus tvarkyti neįsigilinama ir jie paviršutiniškai atliekami.

Ir dar viena problema ne tik netvarkoma, net rimtai apie ją ir nekalbama. Tai vyresniosios kartos, vadinaimų amžiuje pažengusių žmonių grąžinimai į tėvynę.

Antrojo pasaulinio karo metu į vakarus išstumtų tėvynainių beveik du trečdaliai tokio amžiaus, kurie dažnai galvoja apie amžiną poilsį. Dauguma iš jų mielai grįžtų tėvynėn ir ten sulauktų paskutinio saulėleidžio.

Gruodžio antroje pusėje JAV Kongreso apimtyje veikianti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisija (ESBK, angliškai Commission on Security and Cooperation in Europe, CSCE) išleido 50 psl. leidinį, kuriame pranešama apie 1991 m. rugsėjo JAV Kongreso delegacijos kelionę į Vieną bei atsilankymus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje bei keliose kitose sovietų respublikose. Apie ESBK dėmesį Pabaltijo valstybėms jau esame rašę anksčiau. Visada mums yra svarbu ir įdomu žinoti, ką apie mus kalba ir rašo Lietuvą aplankę aukšti JAV pareigūnai.

Delegacija buvo didelė, net 33 asmenys. Ją sudarė Kongreso nariai, Prekybos departamento, JAV karo aviacijos pareigūnai bei čia išvardintų štabų tarnautojai. Su šypsniu galima spėlioti, kad, kai tokius svečių būrius pamato Lietuvos valdžios pareigūnai Lietuvoje, tai ir jie, važiuodami į Ameriką, bando bent skaičiais "neatsilikti". Imant dėmesį, kad ši kelionė truko viso 7 dienas ir turėjo kairiųjų žmogui, tai peršasi išvada, kad kelionės išlaidos siekė apie 100 tūkstančių dolerių. Nieko sau suma, ar ne? Tiesa, dar paminėtina, kad delegacija Rygoje praleido vieną dieną, po to, atrodė, nakvojo Taline, o Vilniuj pabūta irgi tik vieną dieną, rugsėjo 6–ą. Delegacijai vadovavo Lietuvai labai palankiai nusiteikę du Kongreso nariai, Atstovas Steny Hoyer ir Senatorius Dennis DeConcini.

Vykdamą į Pabaltijo valstybes delegacija turėjo tris tikslus: (1) kartu su Pabaltijo valstybių gyventojais pasidžiaugti rugsėjo 2 d. pa-

grįžtų, jei sąlygos būtų pakankamos. Nusivežtų jei ir ne visas santaupas, tai didžiąją dalį, kurias vėliau paliktų savo giminiams. O ir mėnesiniai jų mokėjimai eitų į Lietuvą. Jie mielai pirktų, prie gražių ežerų ar upių pensininkams skirtus nedidelius, prie gerų kelių gerai suplanuotus namus.

Tik dabar, kada pertvarkomos žemės nuosavybės, tokiems reikalams reikėtų parinkti keletą ar net ir keliolika vietų. Ir nuolat atsiminti kam jos skirtos. Ne tik atsiminti, bet greit jas planuoti, ir ruošti pardavimui. Kadangi tais klausimais niekur nebuvo išsamiai rašyta, mes lauksime rašinių tą visą reikalą iš pagrindų pajudinant.

Kitą kartą bandysim paliesti mūsų pačių pašonėje esančius reikalus.

B.G.

AMERIKIEČIŲ PRANEŠIMAS
APIE PABALTIJĄ*Antanas Dundzila*ESBK vizitas... lenkų mažuma...
pastabos ir išvados

skelbtu JAV diplomatinio pripažinimo, (2) pademonstruoti JAV paramą tų kraštų nepriklausomybės siekiams, ypač kai tuo metu sovietai savo pripažinimo dar buvo nepaskelbę, (3) patirti, kokios paramos pabaltiečiai tikisi iš JAV.

Rugsėjo 5–6 dienomis delegacijai lankantis pabaltiečių sostinėse, bendrai imant, nuotaika buvo pakili. Čia pat reikia pastebėti, kad, skaitant išleistą pranešimą, susidaro įspūdis, kad ta kelionė buvo paviršutiniška. Oficialūs priėmimai, priešpiečiai, vakarienės, spaudos konferencijos vargiai paliko pakankamai laiko rimčiau pasvarstyti rūpimus reikalus. Taip pat nesimato, kad kokiems pokalbiams būtų buvę iš anksto rimtai ruošia masi. Na, gal už šį paviršutiniškumą ir nėra ko galvos kraipyti, nes, kaip jie patys teigė vizito tiksluose – vyko pasidžiaugti, pademonstruoti, pasirinkti žinių. Ir tokie vizitai turi savo vertę.

Apart padėkų ir džiugavimų, visos trys valstybės delegacijai reiškė rūpestį dėl soviet kariuomenės buvimo jų teritorijose. Tai bene svarbiausias buvo amerikiečiams iškeltas reikalas.

Latvijoje Sen. DeConcini pareiškė, kad jis yra pasiūlęs sumažinti JAV gynybos biudžetą 150 milijonų dol. ir iš tų pinigų skirti po \$50 milijonų kiekvienai Pabaltijo valstybei. Ar šis jo pasiūlymas buvo padarytas Kongrese, ar galima tikėtis tokias sumas išgauti, lieka paslaptis. Žinant Amerikoje pučiančius politinius vėjus, šis pasiūlymas greičiau liks ornamentuota gražbilyte, bet ne realia pagalba pabaltiečiams.

Taline, tarp kitų dalykų, kalbėtasi apie estų pilietybės įstatymą, diplomatinis santykius, sovietų žinioje esantį turtą, nepriklausomą bankų sistemą, estų valiutą bei KGB likvidavimą. Sen. DeConcini konkrečiai klausinėjo estus apie rusų etninę mažumą Estijoje. Estijoje taip pat iškilo sumanymas šaukti tarptautinę Pabaltijo valstybių saugumo konferenciją. Estai pasigyrė apie savo biudžeto perteklių, kurį jie naudos savo diplomatinio misijų steigimui. Taip pat išreikštas susirūpinimas, kad dabar, pripažinus Estijos nepriklausomybę, Estijos reikalai atsidurs Wash-

ingtono rūpesčių pačiame sąrašo gale. Amerikiečiai šį teigimą bandė neigti.

DIRVOS skaitytojams, be abejo, įdomiausia, kas vyko Lietuvoje.

Delegaciją Vilniuje pasitiko du parlamento nariai (Vladimiras Jarmolenko ir Mečys Laurinkus) ir Chicagoje užaugusi, Lietuvos valdžios talkininkė Rita Dapkutė. Delegacijos taip pat laukė Lietuvos Parlamento lenkų frakcijos atstovai, kurie pageidavo atskiro posėdžio su svečiais (O tempore, o mores!)... Priešpiečių metu Lietuvos Ministro pirmininko pavaduotojas Vytautas Pakalniškis akcentavo žmogaus teisių garantijas nepriklausomoje Lietuvoje. Delegacija taip pat aplankė KGB rūmus Vilniuje ir dabar jau istorinį televizijos bokštą. KGB įstaigą rodinėjo buvęs sovietų kalbų ir dabartinis Parlamento narys bei Parlamento KGB likvidavimo komisijos pirmininkas Balys Gajauskas. Pranešime Gajausko vardas rašomas ne "Balys" bet "Bailys"...

Delegacijos narių dalis susitiko su lenkų mažumos atstovais ir išklausė jų skundų.

Delegaciją priėmė Lietuvos Prezidentas Vytautas Landsbergis. Tą pat dieną Lietuvos nepriklausomybę pripažino Gorbačiovas. Šia proga V. Landsbergis išreiškė padėką JAV Kongresui ir ESBK už ilgametę paramą Lietuvos laisvės aspiracijoms.

Buvo paliestas ir lietuvių, dalyvavusių nacių nusikaltamo pobūdžio veikloje, reikalas. Kelis kartus vakarieniškos metu ir Hoyer ir DeConcini ir dar trys kongreso atstovai (Gilman, Glickman, Levin) spaudė Lietuvą karo nusikaltėlių teisių atstatymo reikalui. Net sugryžę į Ameriką visi delegacijos nariai pasirašė ir išsiuntė Prezidentui Landsbergiui laišką šiuo reikalui.

Susipažinus su čia trumpai atpasakotu pranešimu, tenka daryti tokias pastabas:

Lietuva yra juodinama tiek lenkų mažumos, tiek nacių medžiotojų. Šiems reikalams dar teks sunaudoti daug Lietuvos valdžios energijos bei pastangų. Atrodo, kad ta nelemta medžioklė buvo viena (jei ne vienintelė) iš konkrečių vizito tikslų. Reikia laukti, kad, (Nukelta į 12 psl.)

ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA

Premijuota Dirvos konkursinė novelė

Antanas Dundzila

V tęsinys

Praėjo keleri metai. Tame laikotarpyje keliaudamas buvau keletą kartų sustojęs Ft. Worth – Dallas aerouoste. Kiekvienas sustojimas man vaizdžiai primindavo Deltos avariją, tas mūsų pavaizduotas nelaimės detales. Ft. Worth – Dallas aerouostas, 17L paki limo – nusileidimo takas, jo šiaurėje esantieji vandens tankai, man buvo kaip iš neužmiršamo teatro seanso atmintyje užsilikęs scenovaizdis.

Vieną rudens vakarą Ft. Worth – Dallas laukiau lėktuvo į Atlantą. Nejučiomis užsimezgė kalba su inteligentiškai atrodančiu, pražilusi vyriškiu, kuris laukė vėluojančiu lėktuvu atsikrendančios savo žmonos.

Pasirodo, mano kaimynas dirbo aviacijos pramonėje, su lakūnų apmokymui dabar plačiai naudojamais simulatoriais. Kadangi mūsų įmonė taip pat gamino simulatoriams video srautus, mudviejų pokalbis mezgėsi lengvai ir bent man, įdomiai.

– Tokį darbą dirbdamas, esate gerai susipažinęs su aviacijos technologija, – beveik bereikšmiai pastebėjau.

– Aišku! Esu į rezervą pasitraukęs lakūnas.

– Kariškis?

– Skraidyti išmokau karo aviacijoje, bet bent 20,000 valandų išskraidžiau su United bendrove, – šiek tiek nostalgiskai nutęsė. – Iš aktyvaus skraidymo pasitraukiau ne savo noru.

– Kaip tai, jei toks klausimas ne per įžulęs?

– Sveikata sušlubavo. Prireikė širdies operacijos... O po jos teko atsisveikinti su komerciniu pilotužu.

– Kad dabar ir po širdies operacijų pilotai priimami atgal į savo buvusias pareigas.

– Ir aš tai girdėjau... Bet jau prieš metus laiko su siradau kitą darbą.

– Tai esate dažnai ir iš Ft. Worth – Dallas skraidęs?

– O, be abejo! Čia geras, palyginus, dar naujas aerouostas. Ilgi, lygiagrečiai nusileidimo ir pakilimo takai. Tik vietinė meteorologija čia keista, nepastovi. Čia jau planuotojai ko nors nežinojo ar nesuprato, kai aerouostui šia vietovę parinko. Aš vis įtariu, kad tie šiaurėje dirbtiniai ežerai gadiną reikalus... Vasaros saulė įkaitina pakilimo – nusileidimo betoną. O už jo

du didžiuliai vandens plotai kokią nors gamtos reiškinių lygsvarą kartais sumaišo...

Dar keli sakiniai ir jis pradėjo pasakoti apie šį aero uostą aplankančius vėjo kaminius ir kaip jis pats, savo akimis, matė lėktuvo sudūžimą. Aš dar niekad gyvenime nebuvau kalbėjęs su žmogumi, mačiusiu bet kokią avariją.

United bendrovės kapitonas Osvaldas Bales tą lemtingą pavakarę jau buvo pasiruošęs skristi didžiuliu DC-10 lėktuvu.

– Stabdžiai atleisti, pradėkite stumti, – pranešė kapitonas United mechanikui ant žemės, pasiruošusiam atbulą lėktuvą stumti nuo keleivių perono.

Vos, vos pastebimai, speciaus traktoriaus stumiamas, lėktuvas pradėjo slinkti.

– Traktorius atkabintas, laimingos kelionės! Mes pasiruošę atjungti telefoną, – pasakė stūmimą atlikęs mechanikas.

– Ačiū! Atjunkite telefoną, – atsiliepė kapitonas.

Čia tuoj pat brakstelėjo pilotų mikrofonai, kai prie pat lėktuvo ratų angos esanti telefono prijungimą mechanikas ištraukė ir uždarė mažas dureles.

Kapitonas padavė kiek daugiau kuro dešiniajam motorui ir lėktuvas pradėjo sukstis. Amortizatorių bei padangų lengvai supamas, DC-10 pamažu sau riedėjo į šiaurę, link pakilimui paskirto 17R tako. Du lygiagrečiai nutiesti takai, 17R ir 17L, kaip dvyniai, tą popietę tarnavo pakilimui ir nusileidimui. Nuo 17R buvo ky lama. Toliau už jo esanti 17L aerouostas naudojo nusileidimams.

Deja, pakilti prieš juos jau laukė gal 10 ar 12 lėktuvų. Aerouosto kontrolė tuo metu pranešė, kad, dėl blogo oro ir didelio lėktuvų skaičiaus ore, bus leidžiama kilti tik maždaug kas penkias minutes. Taigi kapitono Bales lėktuvui buvo lemta dar apie valandą laiko prastovėti ant žemės.

Belaukiant pradėjo dar labiau niauktis, artėjo audra. Kai laukiančių pakilti lėktuvų eilė kiek sutrumpėjo, kapitonas Bales įsijungė radarą. Įgulai neturint nieko svarbesnio veikti, jis norėjo kiek geriau susipažinti su visa tokio nepaprasto delsimo padėtimi, o ypač, kas darėsi su oru.

– Žiūrėk, audra artėja, –

pasakė kapitonas Bales savo kopilotui.

– Čia gali būti lenktynės.

Kas pirmiau, ar mes gaušime leidimą kilti ar audra mus čia užklups, – atsiliepė kopilotas, pro kabinos langus pirmiau rūpestingai apžvelgęs horizontą.

– Nebus jokių lenktynių, – ramiu balsu, neskubėdamas kalbėjo kapitonas. – Mes neskrisime, jei audra priartės iki penkių mylių nuo mūsų. Nėra čia ko skubėti ir tokiam ore kilti. Mes jau vis tiek apie valandą pavėlavę! Daug geriau elgtis saugiai ir išvengti siaubo...

Tuo metu per radiją aero uosto kontrolė jiems priminė, kad jau tik du lėktuvai prieš kapitoną Bales stovėjo laukiančių pakilti eilėje. Laikas vėl užvesti visus motorus, jei, taupant kurą, jie buvo išjungti.

Ruošiantis užvesti motorus, skridimo inžinierius keliais mygtukų paspaudimais atrakino užvedimo mechanizmus ir laukė konkretaus parėdymo pradėti motorus suksti.

– Kapitone, motorai paruo... – nutrūko skridimo inžinieriaus sakiny. – Žiū-

rėkit visi į priekį! Žiūrėkit, žiūrėkit, kas darosi! – jis susuko baisiai nustebęs.

– Pakėlęs akis aš pamaciau iš lietaus debesio labai žemai išnirusį lėktuvą, – tęsė kapitonas, žiūrėdamas į aerouosto salės tolumą. – Lėktuvas buvo ore, bet buvo aišku, kad jis nebeskri-

do, – čia kapitonas rankomis parodė lėktuvo padėtį ore. – Jis tik kažkaip vien iš inercijos skriejo link 17L tako... Buvo tiesiog galima jausti, kad tas lėktuvas, kaip alpstantis ligonis, buvo kažkokios traumos paralyzuotas.

(Bus daugiau)

LAIMĖJIMAS JUNGTYNĖSE TAUTOSE

Beprecedentiniu atveju Baltijos valstybėms pavyko atidėti Jungtinėms Tautoms mokesčių klausimą į ateinančius metus, kai išeis Tarpautinio piniginių fondo (International Monetary Fund) studija apie Baltijos valstybių ekonominę padėtį, praneša Lietuvos misija Jungtinėms Tautom.

Baltijos valstybės protestavo Jungtinių Tautų naujojamą piniginių kursą sprendžiant Lietuvos Latvijos ir Estijos mokesčius. Pasak misijos patarėjos Gintės Damsytės, JT-U finansų komitetas nustato nario mokesčių atsižvelgdamas į krašto paskutinio dešimtmečio ekonominę stovį. Baltijos valstybių atveju buvo naudotasi tikrovės neatitinkančiu 0.65 rublių į dolerį kursu.

Todėl JT-os užskaitė Baltijos valstybėms neįkandamus, ir jų nuomene, neteisingus mokesčius: Lietuvai – 0.13% JT-ų biudžeto, Latvijai – 0.11% ir Estijai –

0.06%. Piniginėmis sumomis, Lietuvai tai būtų kainavę apie \$1,400,000 JAV dol. į metus. Tačiau Jungtinėms Tautoms naudojant trijų Baltijos valstybių parūpintu daugiau tikrovę atitinkančiu komerciniu kursu – 1.5 rublių į dolerį – kartu su paskutinio dešimtmečio ekonominiais duomenimis, mokesčiai Lietuvai nukristų iki 0.04% JT-ų biudžeto (\$440,000), Latvijai – 0.03% ir Estijai – 0.02%.

Vakar vakare Generalinės Ansamblių paskutinė šių metų plenarinė sesija patvirtino rezoliuciją (A/C.5/46/20), kuri Baltijos mokesčių klausimą pavadinimo išimtinu atveju ir jo sprendimą atidėjo į birželio mėnesį. Numatoma iki tada pasinaudoti IMF išvada, turėšančia nustatyti ekonomiškai teisingą rublio – dolerio kursą. Tikimasi, kad IMF skaičiai daugmaž atitiks Baltijos valstybių duomenis.

Rezoliucijos mokesčių skalėje Baltijos valstybių atvejis nurodomas kaip vienintelis dar sprendžiamas. Pažymėta, kad Baltijos valstybių mokesčiai bus nuimti nuo sovietų JT-ų metinio mokesčio, kuris padengia 9.41% JT-ų biudžeto. Tai buvo kompromisas, kurį naudodami Baltijos kraštai nieko nepraranda.

Geros valios ženklą, Baltijos valstybės 1992 m. sausio 2 d. įneš į JT-ų išdą simbolinę pradinę sumą, kuri bus atskaityta nuo jų 1991 mokesčio. Lietuva, Latvija ir Estija jungsis su Kanada ir skandinavų kraštais, norinčiais parodyti gerą pavyzdį kitom JT-ų narėms, kurios dažnai nesumoka mokesčių laiku.

Sprendžiant šitą klausimą buvo nugalėtos didelės kliūtys. Neabejojama, kad šio precedento pavyzdį seks ir išsilaisvinusios sovietų respublikos. Šis Baltijos valstybių atvejis davė pradžią pakeisti JT-ų naudotą politinį piniginių kursą teisingesniu ekonomiškai pagrįstu kursu. Lietuvos poziciją Jungtinių Tautų Penktajame komitete, kuris svarsto biudžetinius klausimus, gynė misijos atstovas Darius Suziedėlis.

1992 GRUPINĖS KELIONĖS IR LĖKTUVO BILIETAI Į LIETUVĄ

BOSTONAS / NEWARKAS / JFK | VILNIŲ
\$ 801.00

Per Kopenhagą arba Vieną
Tiesioginiai skrydžiai prasideda sausio mėnesį

Rezervacijas reikia užsakyti mažiausiai 21 dieną prieš išvykstant.

Kelionės ilgis – ne mažiau 7 dienos ir neilgiau kaip 21 diena.

Kaina galioja iki balandžio 15 dienos.

VASARIO 16-TOJI LIETUVOJ

Kelionė #207 - kelionės ilgis 13 dienų - Lietuvoje 10 dienų,
1 diena Kopenhagoje.

Vasario 7-19 \$1,199.00

KAZIUKO MUGĖ

Kelionė #302 - kelionės ilgis 14 dienų - 11 dienų Lietuvoje,
1 diena Kopenhagoje

Kovo 2-15 \$1,229.00

DIDŽIOJI SAVAITĖ LIETUVOJE VERBŲ SEKMADIENIS DIDYSIS PENKTADIENIS IR ŠV. VELYKOS

Kelionė #410 - kelionės ilgis 13 dienų - 10 dienų Lietuvoje,
1 diena Kopenhagoje

Balandžio 10-22 \$1,209.00

Grupinėse kelionėse įskaityta lėktuvo bilietas į abi puses, viešbutis ir pusryčiai.

BALTIC TOURS suinteresuotiems gali parūpinti viešbutį su pusryčiais: Vilniuj, Kaune, Panevėžy, Šiauliuose, Klaipėdoj ir Palangoj.

Dėl daugiau informacijos apie skrydžius, viešbučius ar grupines keliones kreipkitės į:
Albiną Rudžionienę
Kristiną Mitkutę

BALTIC TOURS

77 OAK ST., SUITE 4

Newton, MA 02164

Tel: 617-965-8080 Fax: 617-332-7781

JUOZAS ŽILEVIČIUS

Ir jo įnašas Lietuvos muzikologijai

Juozas Žygas

Daugelį dešimtmečių buvome atskirti nuo savo krašto. Mus skyrė ne tik Atlantas, bet dar gilesnė ideologinė ir politinė praraja. Lietuvoje išeivija buvo žiūrima, kaip i nudžiūvusi šaka. Toks buvo oficialus požiūris. Savaime aišku, kad nudžiūvusi šaka negali duoti nė žiedų, nė vaisių. Tad Lietuvoje apie išeivijos kūrėjus buvo labai mažai, arba nieko nežinoma. Dabar pradeda jie sugrįžti. Jau grįžo ar grįžta Vladas Jakubėnas, Jeronimas Kačinskas, Juozas Žilevičius ir kiti išeivijos kūrėjai. Pavarčius Tarybų Lietuvos enciklopediją (papildomąją laidą), matosi, kad likimas ir gal tuometiniai Lietuvoje pūtę vėjai J. Žilevičiui buvo palankesni, jeigu lyginsime jį su J. Kačinsku. Nes J. Žilevičiui yra daugiau negu dvigubai, joje paskirta vietos. Gal būt todėl, kad jis buvo seniai i JAV išemigravęs. Tuo tarpu J. Kačinskas, nuo "tarybinės laimės" pabėgęs. O gal būt todėl, kad buvo prasidėjęs atolydis (1988 m.).

Dabar minėdami jo gimimo šimtmetį, turime plačiau susipažinti su juo ir jo darbais. O jų buvo daug atlikta, tad visų nė nesuminėsime. Jis gimė 1891 m. kovo mėn. 16 d. Jerubaičių viensėdyje, Plungės valsč., Telšių apskr. 1905 m. Palangos progimnazijoje išlaikė 4 kl. egzaminus. Jo visuomeninė ir muzikinė veikla prasidėjo gana anksti reikštis. 1908 m. pradėjo vargoninkauti Plungėje. Jis nesitenkino vien tik savo pareigų atlikimu, bet dirbo ir su chorų, kuris dalyvaudavo lietuvių rengiamuose vakaruose. Be to, buvo įsijungęs i kvartetą (kaip pianistas), tas kvartetą gana plačiai reikšėsi ir gastroliavo net Kaune. Vargoninkaudamas Plungėje, jis pradėjo mokytis pas N. Sasnauską. O 1910-12 m. vasaromis studijavo Varšuvoje pas Vl. Lipkowskį, o vargonus pas prof. M. Surzynskį. Kaip matome, jo kelias i muzikinį pasaulį nebuvo lengvas. Bet jis turėjo žemaitišką užsispyrimą ir savo tikslo atkakliai siekė.

Kilus Pasauliniam karui, jis pasitraukė i Petrapilį. Jame jis gavo tarnybą ir 1914-18 m. buvo Šv. Kotrynos vyrų gimnazijos muzi-

kos ir dainavimo mokytoju. Tas laikotarpis Petrapilyje, turėjo didelės reikšmės jo tolinesniame gyvenime. Jau turėdamas tarnybą ir apsirūpinęs pragyvenimu, 1915 m. įstojo Petrapilio imperatoriškojo konservatorijon. Turėdamas tarnybą ir studijuodamas konservatorijoje, taip pat jis rengėsi brandos atestatui, kurį jis gavo 1918 m. Su brandos atestatu, jam atsivėrė kelias ir i akademinį pasaulį. Konservatorijoje lankė kompozicijos skyrių, kurį baigė 1919 m. ir gavo laisvojo menininko laipsnį. Baigęs konservatoriją buvo paskirtas i Vitebsko konservatoriją, kur dėstė teorines mu-

zikos disciplinas. Vitebske jam buvo suteiktas muzikos profesoriaus laipsnis. Nežinia, kodėl prie jo tas profesoriaus titulas neprilipo? Gal būt jis pats juo nesireklamavo. Galaunės pakvietas 1919 m. buvo įsijungęs i "Tarybų Lietuvos" švietimo komisariją. Tame nerekėtų žiūrėti nieko blogo, kadangi i jį buvo daug mūsų šviesuomenės įtraukta. Ir tame komisarijate jo veikla buvo pozityvi. Jis rūpinosi Lietuvos kultūrinių turtų grąžinimu i Lietuvą.

Grįžęs i Lietuvą 1920 m. pavasarį, su visa savo energija pasinėrė i valstybės atstatymo darbą, žinoma, kultūrinėje srityje. Įsijungė i Lietuvos meno kūrėjų d-ją, kurios vienas uždavinių buvo teatro atkūrimas. Suorganizavus teatrą 1920.VII.1 – 1922.XII.11, jis buvo jo administratoriumi. Po to jis

buvo paskirtas švietimo ministerijos meno skyriaus viršininku. Jis pridėjo savo ranką Valstybinės operos steigime, kurį laika buvo ne tik administratorius, bet ir antrasis dirigentas. 1924 m. persikėlė i Klaipėdą ir muzikos mokykloje ėjo įvairias pareigas, o 1926-27 m. buvo jos direktoriumi.

Dirbdamas švietimo ministerijoje, paruošė mokykloms dainavimo programas. Vasaros metu organizavo muzikos mokytojams pasitobulinimo kursus. Parašė muzikos vadovėlį "Jauną dainininką". Jo iniciatyva buvo surengta 1924 m. pirmoji nepriklausomos Lietuvos Dainų šventė, kurioje dalyvavo 87 chorai su maždaug 2,860 dainininkų. Gyvendamas Klaipėdoje jis pradėjo organizuoti muzikologijos muziejėlį (savo bute). Čia gal ir prasidėjo jo pirmieji pradai, kurie vėliau išsivystė i rimtą ir platų muzikologinį darbą. Gal jo veikla ar asmenybė, kam nors nepatiko. Nes jam, buvusiam operos dirigentui ir muzikos mokyklos direktoriui, buvo pasiūlyta gimnazijoje (provincijoje) muzikos mokytojo vieta. Kurios, žinoma, jis nepriėmė. Susidarius sąlygoms 1929 m. su šeima atvyko i JAV. Ir didžiąją dalį savo gyvenimo praleido išeivijoje. Iš viso savo amžiaus, 62 m. praleido išeivijoje, iš kurių 55 m. JAV. Taigi jis yra tikras išeivijos atstovas. Nors tiek metų išgyveno svetur, tačiau savo muzikologinį darbą skyrė Lietuvai.

Jis paliko giliai įmintus pėdsakus išeivijos kultūriname gyvenime. Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos Elizabeth, N.J. vargonininko pareigos, suteikė jam pragyvenimą. Tačiau nepatenkino jo plačios ir šakotos asmenybės. Jis organizuoja chorus ir planuoja dainų šventes. Pirmasis platesnės apimties jo suorganizuotas pasirodymas įvyko Carnegie Hall (1930), kur dalyvavo rytinio pakraščio chorai. Tais pat metais mažesnės apimties šventės surengė senosios emigracijos centruose. Rytiniame pakraštyje ir Pensilvanijos Lietuvoje dainų šventės vykdavo kasmet, kurių vyr. dirigentas būdavo J. Žilevičius. Didžiausias jo viešas pasirodymas buvo 1939 m. Pasaulinės parodos metu New Yorke. Kur surengtoje lietuvių dienoje dalyvavo 60 chorų ir apie 3,000 dainininkų. Tos šventės vyr. dirigentas buvo J. Žilevičius.

Visų dainų švenčių, kurias jis rengė arba dirigavo būtų beveik neįmanoma suminėti. Tas pat būtų ir kalbant apie jo muzikinę kūrybą. Apie jį, kaip kompozitorių, yra medžiagos įvairioje periodikoje. Išėjęs i pensiją 1961 m. pilnai pasišventė muzikologijos darbams. Paskui atsikėlęs i Chicagą, apsigyvenęs ir gavęs patalpą pas tėvus jėzuitus, kartu su Juozu Kreivėnu pradėjo formuoti muzikologijos archyvą.

Šis archyvas jau yra žinomas ir Lietuvoje. Rašančiajam šeštojo mokslo i kūrybos simpoziumo metu (1989), teko pasikalbėti ta tema su atvykusiais iš Lietuvos. Jų nuomone, archyvas šiuo metu esantis Jaunimo centre, yra geresnis už turimus Lietuvoje. Tai yra Juozo Žilevičiaus, dovana Lietuvai! Jo gyvenimą ir darbus prisiminė Margutis lapkričio 10 d. Chicagoje, Jaunimo centre, surengdamas minėjimą ir koncertą. Tad ir išeivija jo neužmiršo, su kuria jis beveik visą savo gyvenimą praleido.

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai auokojo:

Balsys V. Canada	20.00
Bogushas Ch., Middlebury ..	20.00
Cukuras J., Chicago	20.00
Damijonaitis K., Deerfield B.	5.00
Gelažius J., Hickory Hills ...	25.00
Juodka V., Chicago	20.00
Kalvaitis A., Ormond B.	10.00
Kristopaitis Br., Chicago	5.00
Kudukis P., Cleveland	5.00
Malskis J., Cleveland	5.00
Masalaitis P., Wayne	20.00
Maurutis Br., St. Pete	5.00
Musteikis G., Oak Lawn ...	10.00
Nagrodcki D., Woodbridge ..	5.00
Petravičius S., Miami B., ...	50.00
Rakauskas A., St. Pete.	5.00
Rimas K., Chicago	5.00
Skirpstas M., Willowick	5.00
Šmaižys St., St. Pete.	20.00
Stankus P., Hartford	5.00
Tamulionis B., Bay H. Isl. ..	20.00
Valiukėnas Br., Dearborn	
Hts.....	5.00
Žilinskas P., Lyndhurst	10.00
Majojo Jono Bagdono –Bagdonavičiaus Testamento palikimu ..	200.00
Trakų Rinktinė N. Anglija ..	30.00
Ačus A., St. Pete.	5.00
Bajerčienė J., So. Boston	5.00
Bakūnas V., Willowick	10.00
Budininkas P., Juno B.	20.00
Dačys J., Norwood	10.00
Juška J., Stuart	20.00
Natkevičius G. Wby	10.00
Strazdas J., Jupiter	10.00
Veliuona A., Baltimore	8.00
Anelauskas M., Los Angeles	
.....	10.00
Janušonis G., Rochester	10.00
Krakaitis Br., Romeo	5.00
Serapinas I., Chicago	5.00
Užupis J., Worth	5.00
Valiukėnas Š., Springfield ..	20.00
Yucius V., Pittsburgh,	10.00

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Aleksandras Radžius

SIUNTINYS

(Irašas neparašytam atostogų atviruke)

Siunčiu tau sūrią bangą
nuo vandenyno žalio,
o nuo pakrantės medžių
nostalgišką lapelį.

Siunčiu tau horizontą
ir vakarą geltoną,
miglos mieguistą lašą,
ugnelę švento Jono,

kad tu pajustum jūrą
toli, toli nuo kranto,
kad bangos gintarėlį
sapne tau atridentų.

PASKUTINIS RUDUO

Ten mano tėvas amžinai gyvena:
Telšių kalnely žiba žiburys,
o pajūry, bangų ir smėlio žemėj,
per vasarą su broliu kalbas vyturys.

Ten motina mums patalą paklojo
ir tarė seseriai, sugrįžk namo.
Dabar trys kryžiai ant kalnelio stovi,
širdy trys kryžiai ir gaudus ruduo.

Ten mano brolis žirgo nebekinkė.
Taku pareisiu, tarė, pro rugius.
O žmonės verkė ir giedojo susirinkę,
kad šis ruduo toks liūdnas ir gaudus.

Tenai sesuo jau nebeaudė drobių,
užteko audeklo jos įkapėm.
Trys kryžiai ten, aukštam kalnely, stovi,
trys kryžiai rudeniui ir mums abiem.

Iš naujai išleistos Aleksandro Radžiaus poezijos knygos "Keliaujame abu, mėnuli". To paties autoriaus yra išleistos dar šios knygos: Paukščių takas, Baltas mėnulio miestas ir Priimk mane, mėnuli.

TOKS JIS BUVO ŽODŽIAIS IR DARBAIS...

Juozas Enčeris

Red. Pastaba

Prieš gerą pusmetį Lietuvoj išeinančiuose laikraščiuose buvo atspausťas šis Juozo Enčerio, taip pat Sibiro kankinio, rašinys. Rašinys apie vieną iš mūsų laisvės kovotojų inž Klemensą Brunį, be kitų pavyzdinių darbų ir VLIKo kūrėją.

Prisiminkime inž. K. Brunį, JAV kariuomenės išlaisvintą iš kalėjimo Vokietijoje, ir dar kaip reikiant neatgavusį sveikatos, tuoj vėl išskubėjusį, kad ir labai raizgytais keliais, į Lietuvą.

Tikėjo, kad vėl galės organizuoti laisvės pogrindį. Deja, greit buvo suimtas į Sibirą, gražintas į Lietuvą ir, pagaliau, 1975 m. gruodžio 1 d. sunkvežimio "suvažinėtas".

Prisimindami jo laisvės darbus ir jo šviesią atmintį čia ir spausdiname to straipsnio pagrindinę dalį, kad žinotume, kokiais laisvės keliais ėjo nepriklausomos Lietuvos išauginti ir išmoksťinti vaikai.

*

Menu Klemensą dar prieškarinio meto VDU Technikos Fakulteto aukštesnio kurso studentą Fizikos – chemijos instituto rūmuose Linksmadvaryje. Jis buvo studentų tarpe tikras "Spiritus movens" (gyvoji dvasia), jungiantis ir organizuojantis studentiją tautineivisuomeninei veiklai. Tuomet (įstojau į VDU 1933 m.) Technikos ir Medicinos fakultetuose apie pusę studentų buvo žydai bei kitos mažumos. Jie simpatizavo prokomunistinei veiklai universitete. Atspara tam buvo studentų tautininkų korporacija Neo-Lithuania, korp. – vyrija "Plienai", ateitininkų korporacija, skautų korporacija "Vytis".

Vienas ryškiausių tų korporacijų veiklos lyderių buvo Klemensas Brunius, puikiai mokėdavęs suderinti priešingąs nuomones ir sutaisyti konfliktuojančias grupes. Iš visų Neo-Lithuania pirmininkų, kuriuos aš prisimenu, jis geriausiai sugebėdavo nuraminti įsisiūbavusią korporantų sueigą, rasdamas bendrus sąlyčio taškus ir nukreipdamas visus konstruktyviai vaikai "Pro Patria" – Tėvynės gerovei, o ne vieno ar kito vado garbinimui ar paneigimui. Kaip reikėtų mums dabar Klemenso Bruniaus, jo vienijančio žodžio šių dienų politinėje kovoje, griauanan-

Klemensas Brunius

čioje mūsų valstybingumą...

Menu, kaip sėkmingai (rodos 1936 ar 1937 metais) Klemensas gynė savo diplominį projektą "Klaipėdos krašto Direktorijos Rūmai". Dar studentu būdamas, vadovavo Parodos gatvės rekonstrukcijos ir korporacijos Neo-Lithuania rūmų (Parodos kalne) baigiamiesiems darbams.

Klemensas aktyviai įsijungė į pasipriešinimo kovą sovietams okupavus Lietuvą. Dalyvavo 1941.06.23 sukilime ir įėjo į Laikinąją vyriausybę. Vokiečiams tą Laikinąją vyriausybę išgainiojus, pasitraukė į Dzūkijos miškus ir ten slapstėsi kurį laiką. "Tai buvo maloniausios mano gyvenimo dienos. Vėliau, kai statybos treste kartu dirbom, – pasakojo man Klemensas, – Priverstinai turėjau daug laisvo laiko, kurį praleisdavau Dzūkijos miškuose grybavimas ir kvėpuodamas tyruoru".

Tačiau toks komfortas truko neilgai. Kartu su lietuvių inteligentų grupe pateko į vokiečių konclagerius. Ištvėrė. Atsargesni, pragmatikai stengėsi nepatekti antrą kartą – sovietiniams "išlaisvintojams". Pasiliko Vakaruose, o vėliau pasitraukė į JAV, Kanadą, Australiją. Klemensas pėsčias patraukė į antrą kartą okupuotą Lietuvą ir čia netrukus buvo suimtas. Pateko į sovietinį Gulagą. (Ka lėjo Intos lageryje). Ištvėrė ir ten. Prisimenu, kaip jis santūriai pasakojo apie sovietinius tardymus bei kaltinimus špionažu, išdavyste ir pan. "Pridaužo iki sąmonės netekimo, o aš, po kiek laiko atsipeikėjęs, vėl sakau jiems tą patį: jeigu manęs tardydami visai neužmušit, tai vistiek turėsit paleisti. Nes aš nekaltas. Grįžau Lietuvon ne šnipinėti, o todėl, kad ji mano Tėvynė. O jūs to nenorite suprasti". Taip ir buvo, kaip sakė Klemensas. Paleido, nes neužmušė... 1956-aisiais jis grįžo į Lietuvą. Tačiau sovietinis saugumas nepaliko ramybėje Klemenso ir į jį panašių ir tariamą laisvėn išėjus.

Pamenu, Klemensą, mane ir kitus politkalinius ne kartą gynė dori ir principingi žmonės – statybos valdybos viršininkas Baradulinas (karo su Suomija dalyvis, labai palankus lietuviams); partorgas Bitinaitis (praityje Lietuvos Armijos karininkas, paskui tarnavęs XVI divizijoje), vienas iš nedauželio, kuris ir partorgu būdamas, neprarado žmoniškumo.

Ano meto komunistinio žurnalo redaktorius G. Zimanas norėjo pasiūlyti K. Brunii (jie buvo pažįstami)

"draugišką" pagalbą – bendradarbiauti žurnale. Užsakė parašyti prisiminimus apie išymų lietuvių – socialdemokratą Steponą Kairį. Negi galėjo Klemensas – kovų už Lietuvą aktyvistas, ano meto LAF organizatorius, pilti vandenį ant svetimo malūno? Kaip atsakęs Zimanui, jis man pasakojo maždaug tokiais žodžiais: "Apie tą kilnų žmogų, didelį socialdemokratą ir kartu ne mažesnę lietuvių, pažįstamą iš bendros veiklos ir kovų už Lietuvą, aš jums galėčiau daug tiesos pasakyti. Bet tiesa jums nepatiks ir jūs jos neskelbsit. Todėl palikit mane ramybėje. Aš esu statybos inžinierius. Myliu savo darbą. Leiskit man laisvai ir sąžiningai jį dirbti".

Po tokio nuomonių pasikeitimo Brunius buvo paskirtas Lietuvos žemės ūkio statybos techninės priežiūros inžinieriumi. Tačiau saugumas ir čia jo ramybėje nepaliko. Vieną dieną, tik ką grįžęs iš tarnybinės komandiruotės, iš Vilniaus, jis buvo Muravoje mirtinai sužalotas įtartinai prieš eismą važiuavusios mašinos. Taip ir nutrūko 1975 metų gruodžio 1-ąją to gabaus inžinieriaus, jokios prievartos nepalaužto, už tautos laisvę kovojusio lietuvių gyvenimo siūlas. Laidotuvės įvyko daug kam apie tai nežinant, nelauktai ir netikėtai. Saugumas pasirūpino, kad nebūtų viešumo ir nepageidautino nekrologo.

Per nuolatinis darbus ir užimtumą net ir memuarų nepaliko. Jam rūpėjo Lietuva. Taigi surinkime nors mes, dar esantys, šį tą po trupinį, ką žinome apie to kilnaus žmogaus gyvenimą ir darbą, kad galėtume surašyti ir perduoti tiems, kurie gyvens po mūsų.

O dabartinę Stachanoviečių gatvę, kukliai pagerdami Klemenso Bruniaus atminimą, pavadinkim jo vardu, nes didesnio iš mūsų tarpo stachanoviečio (pačia geriausia šio žodžio prasme) tautinio darbo fronte aš nežinau. Tai galėtų ne vienas patvirtinti.

...Prisimenu, kartą eidamas per dabartinę (tada tik formuojamą) Sąjungos aikštę, prie tuomet statomų Veterinarijos akademijos studentų bendrabučių pamatčiau bėgiojantį darbo kombinizonu vilkinti Klemensą. Sakau: "Ko čia dabar bėgioji, lyg akis išdegęs. Sėdėtum kontorėlėje prie objekto ir iš ten vadovautum, kaip ir visi padorūs vadovai. Atsimeni, sakau, kaip būdamas dar naujai iškeptas inžinierius statei prieš valstybės teatrą su rangovu Dėdele dabartinius vykdomojo komiteto rūmus. Jokios

technikos, jokios dabartinės mechanizacijos, – o nebėgiojai. Žmonės ramiai ir išmoningai be šturmo dirbo. Pastatė rūmą, kurio konstrukcija kokybei šių dienų statybos dar neprilygsta".

"Dabar taip neišeina, – kalbėjo Klemensas. – Dabar ir tvarka ne ta, ir žmonės ne tokie kaip buvo. Dabar tik kovojam, šturmuojam, pralenkiam laiką, o visa tai – muilo burbulas. Norint pastatyti šokių tokių namą iš šokių tokių medžiagų ir dar atžagariom rankom – reikia kažkam ir pabėgioti, kad spragas užkištum, kad namas ir po mūsų stovėtų. Juk statom Lietuvai".

Tai toks savo samprotavimais ir darbais buvo Klemensas...

KORP. NEO-LITHUANIA KNYGA

Naujoji Korp. Neo-Lithuania knyga buvo numatyta atspausdinti dar prieš šių metų pabaigą, bet šiek tiek nusitęsė ir dabar knygos laukiamame 1992 m. pradžioje.

Knyga turės apie 400 puslapių ir bus gausiai iliustruota nuotraukomis iš korporacijos gyvenimo. Knygos turinį sudarys 9 skyriai: Savo keliu, Išsilaisvinusi Lietuva, Tautinė akademinė šeima, Praeities nuotrupos, Terorui siaučiant, Veiklą tęsiant, Su išeivija, Pasiskaidymo ir kritika, Į amžinybę iškeliavusieji.

Knygos leidimu rūpinasi Korp. vyriausioji valdyba.

Gražus būrys korporantų įsijungė į knygos leidimo paramą tapdami garbės prenumeratoriais su 100 dol. auka arba rėmėjais su 50 dol. auka.

Jeigu dar kas norėtų įsijungti į knygos garbės prenumeratorių arba rėmėjų eilę, prašome nedelsiant rašyti čekį "Korp. Neo-Lithuania knyga" ir pasiųsti kol. Vaclovui Mažeikai – 519 N. Halien Terr. Park Ridge, IL. 60068.

Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba.

55 SVARŲ MAISTO

siuntinys **KALĖDOMS**

yra pats mėgiamiausias

Lietuvoje: dešros, sūris,

aliejus, mėsa, ryžiai, kava,

cukrus, riešutai ir kiti

produktai, dabar su

ŠVENTINE NUOLAIDA tik \$85.- Turim ir kitokių siuntinių

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

BALTIA EXPRESS CO. LTD

INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE

SUBSIDIARY OF AMBER GROUP

INTERNATIONAL AND DOMESTIC FREIGHT FORWARDING

PRES. VIDMANTAS RAPŠYS

TIK 90 CENTŲ UŽ SV. VIRŠ 80 SV.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ SU PRISTATYMU Į NAMUS BE MUITO

TIK \$1.00 UŽ SV., JEI SIUNTINYS LENGVESNIS, KAIP 80 SV.

- SIŪSKITE VISKĄ: NAUJUS IR NAUDOTUS DRABUŽIUS, VAISTUS, MAISTĄ, RADIO APARATŪRĄ, BEI ASMENINIUS SIUNTINIUS
- MES ĮPAKUOJAME IR APDRAUDŽIAME SIUNTINIUS
- PERVEDAME PINIGUS, PERSIUNČIAME DOKUMENTUS
- ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ
- MINIMALI SIUNTINIO KAINA \$25.00

GALIMI EXPRESS CARGO SIUNTINIAI PER 12 DIENŲ

ATVEŽKITE ARBA SIŪSKITE UPS ADRESU:

3782 W. 79TH ST.
CHICAGO, IL 60652

TEL. 1-800-SPARNAI (TOLL FREE)

1-800-772-7624

1-312-284-6449

REIKŠMINGAS ĮVYKIS LIETUVOS MUZIKINIAME GYVENIME

(Iš laiško Birutei Smetonienei)

Šeštadienį, spalio 5 d., Rusų dramos teatre buvo įteikti apdovanojimai, praskambėjo paskutiniai I-jo tarptautinio M.K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkurso baigiamojo koncerto akordai. Visi pajutome, kad įvyko didelė šventė. Žmonės, išsilgę meno, netilpo nei į Lietuvos konservatorijos, nei į Rusų dramos teatro salę. Neseniai skųsdavomės, kad į pianistų koncertus susirenka nedaug klausytojų, dabar daug nepatekusių lieka už durų.

Kas sąlygojo tokį žmonių susidomėjimą? Be abejo, M.K. Čiurlionio asmenybė, jo muzika, tarptautinio lygio žiuri, į kurią atvyko įžymūs atlikėjai pedagogai iš įvairių pasaulio kraštų, jaudinantis naujų talentų atskleidimo momentas, aukštas dalyvių lygis. Be tradicinių, anksčiau dalyvavusių tarprespublikiniuose konkursuose pianistų iš Latvijos, Estijos, Baltarusijos, Moldavijos, dabar atvyko jaunimas iš JAV, Izraelio, Rusijos, Ukrainos, Armėnijos, Azerbaidžano, Kirgiztano. Konkurso metu puiki šventiškumo, geranoriškumo, kūrybiškumo atmosfera. Be to – fantastiškas sutapimas – konkursas vyksta Laisvoje Lietuvoje. Tauta, kovodama už Laisvę ir Nepriklausomybę, atsiduria nelengvoje poilitinėje bei ekonominėje situacijoje, bet, rūpinamasi savo kultūra, jaunimu, parodo savo dvasios stiprybę. Ne viena duona gyvi...

Konkurso dalyviams – pasaulyje geriausios firmos fortepijonai "Steinway", instrumentai, atliepantys jaunų menininkų užmąnyms. Beje, naujas fortepijonas, atsiradęs Lietuvos konservatorijos salėje dėka konkurso org. komiteto pirmininko, prof. Vyt. Landsbergio ir pianisto A. Smetonos pastangų dėka, įvažiavo, parskraidintas iš Clevelando, į Lietuvos konservatorijos kiemą – rugpjūčio 19 d. rytą..!

Puikiai nuteikiantis atlikėjus ir klausytojus pranešėjos P. J. Jurgelienės balsas. Šurmulys konservatorijos konkurso štabe, kur konkurso direktorius p. R. Kondrotas, jo padėjėjai – P. L. Martinaitytė ir p. M. Jakubonienė, pianistų žiuri atsakingas sekretorius – doc. R. Bekionis, pedagogai – E. Ignatonis, A. Radvilaitė, gydytoja V. Budrienė, studentai D.

Kudirka, D. Kučinskas, P. Chersonskaja, S. Gerulis, D. Mintaučkis darė viską, kad konkursas vyktų sklandžiai. Kultūros ministro – p. D. Kuolio kabinetas prieš konkursą ir konkurso metu visiems klausimams spręsti. Visi konkurso dalyviai, pedagogai, žiuri, svečiai pažymi puikią konkurso organizaciją.

Pianistų žiuri pirmininkas – D. Pollock (JAV), vice pirmininkė – V. Vitaitė (Lietuva), nariai: T. Bikis (Latvija), J. Dorfman (Izrael), A. Dvarionaitė (Lietuva), K. Grybauskas (Lietuva), B. Hosso – Bukovska (Lenkija), A. Juozapėnaitė – Eesmaa (Estija), B. Ringeissen (Prancūzija), M. Rubackytė (Lietuva), H. Sahlig (Vokietija), A. Smetona (JAV), L. Vlasenko (Rusija), atsakingas sekretorius R. Bekionis (Lietuva). Visi žiuri nariai dirba geranoriškumo, principingumo atmosferoje. Jie jaučia, kad jų autoritetu pasitikima, kiekvienas nevaržomas reiškia savo nuomonę.

Pirmininkui D. Pollackui pasiūlius, nusprendžiama, kad žiuri nariai neturi teisės rašyti balų savo mokiniams bei giminėms. Rezultate – finalistų šešetukas pilnai sutampa ir su perpildytos klausytojų salės nuomone.

Po III turo rezultatai tokie: I vieta, laureato vardas – Ohad Ben Ari, 17-tis pianistas iš Izraelio, turintis ryškią artistinę perspektyvą, pelnęs ir spec. prizą už geriausią specialiai konkursui sukurtą Vyt. Barkausko "Antros Legandos apie M.K. Čiurlionį" atlikimą. II-ra vieta, laureatės vardas, spec. prizas už geriausią M.K. Čiurlionio kūrinių atlikimą – Irma Kliuzaitė (Lietuva), sužavėjusi visus savo artistizmu, laisve. III vieta, laureatės vardas – Aleksandra Žvirblytė (Lietuva), premijuota t.p. koncertu Charkove V.A. Mocarto festivalio metu, pasirodžiusi kaip gili, susiformavusi muzikė. Diplomantų vardus pelnę pianistai: D. Kirilauskas (Lietuva), A. Solopov (Rusija), V. Sohmithorst (JAV). Specialius diplomus gavo visi II turo dalyviai, t.p. jauniausios dalyvės prizą – 16-tą G. Gedvilaitė (Lietuva), už įsimintiną J. Bramso 4 baladžių atlikimą – J. Dvarionas (Lietuva), už artistizmą – D. Morozov (Baltarusija), už P. Hindemito Sonatos N

Anatolijus Kairys, "Mūsų vaikai" veikalo autorius po šio kūrinių pastatymo gruodžio 9 d. Chicagoje su pjesės režisiere Audrone Bagatoryte iš Šiaulių.
Ed. Šulaičio nuotr.

2 atlikimą K. Rattassep (Estija).

Malonu atžymėti, kad visi lietuviai buvo puikiai pasirošę konkursui, garbingai atstovavo mūsų pianistinei mokyklai. Jų atlikime jautėsi aukšta muzikinė kultūra, stiliaus pojūtis, įprasminimas muzikavimas, garso kultūra. Prie bendrų bruožų galima buvo pajusti kiekvieno atlikėjo meninės individualybės puoselėjimą. Čia suėjo į vieną senos kultūros tradicijos, paskutiniai keli metai, kai buvo atidarytos durys pedagogams, jaunimui laisvai vyti į tarptautinius seminarus, konkursus, o t.p. didžiulis pedagogų ir dalyvių kūrybinis darbas. Be to su mūsų dalyviais pravedė interpretacinius seminarus žinomi muzikai iš Šveicarijos, Lenkijos, Rusijos. Daug prisidėjo ir Lietuvos simfoninis orkestras (dirigentas J. Domarkas), Lietuvos kamerinis orkestras (dirigentas S. Sondeckis), suteikę galimybę dar iki konkurso jaunimui pakoncertuoti, parepetuoti su orkestru.

Pirmieji konkurso sponsorai – Lietuvių fondas (Chicago) ir Lietuvių bendruomenės krašto valdyba (Chicago) – leido išsilaikyti konkurso idėjai sunkiais politinių permainų metais, išsprendė žiuri kelionės apmokėjimo problemą valiuta. Dėka vietinių sponsorų – Palangos susivienijimo "Linus" ir Šiaulių akcinės bendrovės "Partneris" – dalyviams ir jų pedagogams buvo sudarytos Palangoje IX.I-12 d.d. visos sąlygos darbui, poilsiui, koncertams, kūrybinėms diskusijoms.

Nepamirškime pagrindinio – konkurso org. komiteto pirmininkas – prof. Vyt. Landsbergis visą laiką moraliai ir materialiai rėmė konkursą. Prisiminkime blokadą, kai atrodė reikalingi leidiniai nebus išleisti, nes nėra popieriaus, prisi-

minkime fortepijono "Steinway" išsigijimą, be kurio negali būti pasaulinio lygio konkurso, prisiminkime pirmininko kalbą atidaryme ir nepamirštamą kalbą uždaryme.

Konkursas pripažintas pedagogų, dalyvių iš kitų šalių, kurie pareiškė, kad jie sužavėti lietuvių atlikėjų skambiniu, labai norėtų atvykti į Lietuvą studijuoti mūsų konservatorijoje. Konkursas pripažintas užsienio šalių konsulatų atstovų, kurie lankėsi perklausose ir maloniai nustebinti puičia organizacija bei dalyvių lygiu.

Konkursas sustiprino kūrybinius fortepijono katedros kontaktus. Žymi lenkų pianistė, tarptautinio Fr. Šopeno konkurso laureatė, Fr. Šopeno draugijos pirmininkė – B. Hesse – Bukovska praves Palangoje interpretacinį seminarą, skirtą Fr. Šopeno muzikai, daugelio tarptautinių konkursų laureatas žymus atlikėjas – B. Ringeissen nagrinės su mūsų jaunimu prancūzų meistrų atlikimo problemas, Leipzigerio konservatorijos prof. H. Sahlingas pasidalins mintimis dėl J.S.Bacho GTK atliki-

mo, žymus atlikėjas – D. Pollack ves atviras pamokas su mūsų jaunimu. Taip pat mielai pasidalins savo kūrybinėmis mintimis lietuviai – M. Rubackytė, A. Dvarionaitė, A. Juozapėnaitė, A. Smetona.

Konkursas baigėsi, bet vyksta karštos diskusijos muzikų tarpe. Norisi, kad gražus I tarptautinio konkurso startas sąlygotų sekančio, įvykstančio 1995 m. skrydį. O konkurso nugalėtojams norisi palinkėti didelės sėkmės, kūrybinio augimo. Lai M.K. Čiurlionio uždegtas grožio, dvasingumo fakelas būna Jums kelrodė nelengvame artisto ieškojimų, abejonių, nesėkmių, pripažinimo kelyje.

V. Vitaitė

I tarptautinio M.K. Čiurlionio pianistų konkurso org. komiteto narė, pianistų žiuri vicepir.

ROMAS PUKŠTYS

Transpak firmos savininkas, vyksta į Lietuvą sausio gale. Pervada pinigų doleriais, tvarko palikimus. Atsiskaityti iki sausio 22 d.

TRANSPAK

2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

SOS VAIKŲ KAIMŲ DRAUGIJA LIETUVOJE

Pagalbos fondas "VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAI"

Lietuvos našlaičiams reikia tėviškės namų!

Brangūs Tautiečiai,

Po sugrįžimo į laisvą pasaulio tautų šeimą Lietuva švenčia pirmąsias Kalėdas ir kupina vilties žengia į pirmuosius naujus metus.

Atrodė, kad mums trūks ta tikrai laisvės, o visos kitos problemos savaime išsprendės. Dabar pamatėme, kad padėtis yra labai sudėtin ga: reikia nugalėti daug kliūčių, iš naujo kurti socialinio gyvenimo struktūras, o ypač atkurti tą dvasinių vertybių pasaulį, kuris taip ilgai buvo naikinamas ar bent žalojamas. Visiems reikės nepaprastai daug išminties, kantrybės, pasiaukojimo.

Kalėdos pirmiausia yra vaikų šventė. Dieviškasis Betliejaus Kūdikis mus kviečia neužmiršti vaikų problemos. Tūkstančiai vaikų ir jaunuolių Lietuvoje neturi motiniškos ir tėviškos globos, net švenčių proga nejaučia tėviškės namų židinio šilumos.

Iniciatorių grupė pradėjo ieškoti naujų kelių spręsti našlaičių ir beglobių vaikų problemas. Pavasarį buvo įkurtas tarptautinės vaikų globos organizacijos "SOS-KINDERDORF INTERNATIONAL" skyrius "SOS Vaikų Kaimų Draugija Lietuvoje". Ši iniciatyva jau pradeda duoti konkrečių vaisių.

Tarptautinis organizacijos centras jau yra įsipareigojęs savo lėšomis pastatyti netoli Vilniaus vieną Vaikų kaimą, kuriame motinišką globą ir tėviškės namus galės rasti apie 100-150 beglobių vaikų. Kaimas apims apie 15 vienos šeimos namų, administracijos pastatų, svečių namus, galbūt vaikų

darželį, susiejimų salę, ūkinius pastatus ir kt. jau pradami parengiamieji projektavimo darbai. Numatoma, kad kaimas bus pastatytas maždaug per dvejus metus. Tai bus didelė šios tarptautinės organizacijos dovana atgimstančiai Lietuvai. Tačiau ši dovana problemos neišspręs. Ji galės būti tik pavyzdys, kaip mes turime rūpintis vaikais, remdamiesi savo lietuviškomis jėgomis, ypač mūsų išeivijos pagalba.

Sužinoję, kad tarptautinė organizacija savo pagalba apriboja vieno kaimo pastatymu, "SOS Vaikų Kaimo Draugijos Lietuvoje" steigėjai nutarė kurti paralelę, nuo tarptautinio centro nepriklausančią organizaciją, duodami jai vardą Pagalbos Fondas "Vaiko Tėviškės Namai" (VTN). Šio tarptautinės organizacijos lietuviško varianto tikslas įstatuose yra taip nusakyta: "Globoti, auklėti ir parengti gyvenimui našlaičius ir kitus tėvų globos netekusius vaikus bei jaunimą". Pirmuoju savo uždaviniu VTN Fondas laiko "organizuoti našlaičiams ir beglobiams vaikams tėviškės namų statybą ir gyvenviečių steigimą".

Siekdamas savo tikslo ir atlikdamas užsibrėžtus uždavinius, VTN Fondas stengsis kuo pilniau panaudoti užsienio patirtį, Lietuvoje subrandintas idėjas ir savo narių bei rėmėjų pasiūlymus.

Artimiausioje ateityje rengiamasi statyti vaiko tėviškės namus prie Marijampolės ir prie Kauno steigiamose gyvenvietėse. Tikimasi, kad iki vasaros bus atlikti parengiamieji ir projektavimo darbai. Ieškome statybinės organizacijos, kuri

įsipareigotų skubiai ir gerai atlikti statybos darbus.

Tuo pat laiku, kiek galimybės leidžia, yra kuriamos našlaičių šeimos privačiuose namuose, parūpinant joms motinas. Dvi tokios šeimos yra Kaune ir viena Marijampolėje. Ješkoma daugiau motinų ir rūpinama si jų tinkamu parengimu.

Gyvenviečių bei namų projektavimas ir kiti parengiamieji darbai pareikalauja nemažų išlaidų. Su nuolatine išlaidom yra susijęs ir kelių našlaičių šeimų išlaikymas.

Dėl to artėjančių Kalėdų proga kreipiamės į Lietuvos žmones, prašydami paremti mūsų iniciatyvą. Ieškome ir pajėgesnių rėmėjų, kurie didesnėmis sumomis galėtų prisidėti prie naujų gyvenviečių statybos, taip tapdami jų garbės piliečiais.

Nuoširdi padėka valdžios pareigūnams ir visiems, kurie iki šiol jau yra parėmę mūsų užmojus. Esame labai dėkingi ir tiems, kurie mus padrąsino savo idėjomis bei patarimais. Jeigu dar nespėjome kai kuriems atsakyti, tai padarysime artimiausiu laiku.

Kristaus gimimo švenčių proga prisiminkime našlaičius ir plačiai atverkime jiems savo širdies užėigas. Kiekvieno našlaičio asmenyje mūsų pagalbos laukia pats dieviškasis kūdikis, kuriam net užgimimo naktį – kaip evangelistas sako – "ne buvo vietos" Betliejaus užėigoje. Ne be reikalo jis yra pasakęs: "Ką padarėte vienam iš mažiausių mano brolių, man padarėte" (Mt 25, 40).

Jūsų gerumas, parodytas našlaičiams, tebūna Jums tikro kalėdinio džiaugsmo šaltinis.

Pagalbos Fondo "Vaiko Tėviškės Namai" ir SOS Vaikų Kaimų Draugijos vardu,
Mons. Vytautas Kazlauskas,

LIETUVOS MITINGŲ LAISVĖS DAINIUS

Edvardas Šulaitis

Antaną Bujoką sutikau Vilniuje lemtingomis Lietuvai dienomis – liepos 20 d. – perversmo Maskvoje viduryje. Tos dienos buvo pačios neramiausios mūsų tėvynėje, nežiūrint, kad ir prieš tai, ypatingai po žudynių Medininkuose, broliai lietuviai nerimavo dėl rytojaus dienos.

Iki tol, Antana Bujoką buvau matęs tik video juostose iš Lietuvos, kaip dažną įvairių mitingų aktyvų dalyvį. Ten jis dažnai dainuodavęs aktualias daineles, pritariant jo paties pagamintomis kanklėmis.

Kada netikėtai susitikome Vilniuje buvome lyg ir geri pažįstami. Jis daugiau papasakojo apie save: gimęs provincijoje, Ukmergės apskrityje, bet nuo 1947 m. gyvena Vilniuje. Čia baigė muzikos konservatoriją ir groja Vilniaus Operos teatro orkestre kontrabasistu. Prieš 12 metų pradėjo daryti kankles su kuriomis groja didesniuose lietuvių susibūrimuose nuo Sąjūdžio pirmųjų dienų.

Prieš mums išsiskiriant, jis man padovanojo Medininkų nužudytiesiems parašytą eilėraštį, kurį jis jau pora kartų buvo padainavęs Vilniaus gatvėse, pritariant savo kanklių muzikos garsams. Jis čia pat man jį dar kartą padainavo. Tekstas buvo liūdnas (Medininkuose žuvusiųjų lavonus man pačiam buvo proga matyti), o melodija dar liūdnesnė. Ji mano ausyse ilgai skambėjo, kaip ir iš akių ilgai neišblėso Medininkų šiurpūs

vaizdai.

Tačiau, kaip šiandien pagalvoju, šio savo ūgiu nedidelio vyro žodžiai buvo pranašiški. Praėjo tik pora dienų ir Lietuvą užklupusios nelaimės išsisklaidė ir jau rugpjūčio 22 d. buvo atiduoti televizijos rūmai, o sekančią dieną – ir kitos patalpos, o taip pat ir tą pačią dieną krito Lukiškių aikštėje pats Leninai...

Aš laimingas, kad Vilniuje galėjau sutikti tokius vyrus kaip Antanas Bujokas. Jis tikrasis Lietuvos laisvės dainius, kuris buvo vienas iš pirmųjų "dainuojančios revoliucijos" (pagal "Life" žurnalo korespondento terminologiją) Lietuvoje karių. Jie be ginklo, o tik su daina lūpose: kas su kanklėmis, kas su kitu instrumentu, ko vojo už Lietuvos laisvę.

Šiandien dar kartą noriu prisiminti ta nediduką (bet milžiną savo dvasia) vyrą Antaną Bujoką. Aš manau, kad jis šiandien laimingas, nes jo žodžiai, kuriuos jis taip neseniai man padainavo išsipildė: sveiksta Medininkų kankinys Tomas Šemas o už laisvę tikrai kovoja vi sa mūsų Lietuva: tik tokia vieninga kova laimėjo užtar nautą laisvę.

Čia pridedu Antano Bujoko padovanotą eilėraštį, pavadintą "Medininkuos nužudytiesiems":

MEDININKUOS NUŽUDYTIEMS

Medininkuos nužudyti
Septyni tautos kariai.
Dieve, saugok Tomą Šerną,
Kad pasveiktų jis lengvai.

O, švenčiausioji Marija,
Tu išgelbėk karį šį,
Kad greit šodį pasakytų
Kas juos žudė toj naktį.

Piktus žmogžudžius surasti
Visų mūsų pareiga –
Tokių erodų lig šiolei
Nežinojo žmonija.

Nors omonas mus dar muša
Bet stiprėja mūsų tauta,
Nes už laisvę jau kovoja
Visa mūsų Lietuva.

Antanas Bujokas

55 SVARŲ MAISTO

SIUNTINYS yra pats mėgiamiausias Lietuvoje: dešros, sūris, aliejus, mėsa, kruopos, kava, cukrus ir kiti produktai, \$85.

22 SVARAI vien tik mėsos gaminių \$85.

TRANSPAK,
2638 W. 69TH ST.,
CHICAGO, IL. 60629.
Tel. 312-436-7772

Panevėžio miesto vaikų namelio gražiai aprengti dar tik 4 metų amžiaus auklėtiniai.

Vytauto Didžiojo Universiteto ir Tarpdiecezinės Kauno Kunigų Seminarijos profesorius
Adresas: Druskininkų 4-1
3000, Kaunas
LITHUANIA
Tel. 228-224

-KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ-

Tai Algirdo Gustaičio dienoraštis apie pabėgimą iš Lietuvos per Vokietiją iki D.P. stovyklos Hanau.

Aprašo lagerio gyvenimą, čiurlioniečius, įvairius koncertus, vaidinimus, sporto rungtynes.

Suriša svarbius pasaulio įvykius su pabėgėlių kasdieniniu gyvenimu.

Gausiai iliustruotas, 941 psl. Kaina \$30.00 & pašto išlaidos.

Devenų Kultūrinis Fondas
P.O. Box 10782
St. Petersburg, Fl. 33733

PATARIMAI JAUNIKIAMS

Vladas Vijelkis

Mūsų laikraščiai apšėdai deda gražius vestuvinius aprašymus ir dar gražesnes jaunųjų fotografijas. Bestudijuodamas tų jaunų žmonių veidus, pabėdėjau, kad jaunoji daugiau šypsosi negu jaunasis. Tiesa, jis šiepiasi, bet ne visai taip, kaip pritiktų labai laimingam žmogui.

Šiokių ir kitokių minčių paveiktas nutariau parašyti patarimų jauniems vyrams, kurie nežino, kas jų laukia.

PRIEŠ VESTUVES

Gera pasižiūrėti į uošvę. Taip atrodys tavo žmona po keliolikos metų.

Nesiginėk su uošve. Jos žodis vistiek paskutinis.

Palaiyk gerus santykius su uošviu. Ko gero gal reikės iš jo gauti ar skolintis pinigų.

Užjauk jį. Jis kenčia vargus, kurie tavęs laukia. Viena kita čierkelė nebūtų pro šalį.

Kalbėk apie mėnulį, apie saulę, šnarčius rudens lapus, krintančias snaiges. Gali deklamuoti Aistį ar Miškinį. Jie tinka tokiom progom. Bet, Dieve gink, nežadėk nieko konkrečiau. Kaip tai namo su baseinu, minko kailio, atostogas Havajuose. Gailėsies išsižiojęs.

Gera patikrink savo sužadėtinės sugebėjimus. Ar ji galės savo darbą išlaikyti šeimą. Žinok, kad tavo jau ji patikrino.

Neprižadėk nieko pilnu balsu. Kalbėk kaip politikie ri kalba. Kalba, kalba ir pačioje pabaigoje nežinai ar jie už tave ar prieš tave.

Patikrink ar tavo numylėtinė neturi rekorderių ant savo kūno. Būsimajame gyvenime tai bus griausmingas įrodymas tavo pažadų. Neišsisuksi. Arba kraustykis į tą valstiją, kur recorderių įrodymai teis muose nepripažįstami.

Pasakyk savo sužadėtinei, kad neturi darbo, nežinai jokio amato. Esi absoliučiai plikas. Gyveni savo dėdės koridoriuje.

Ateik į pasimatymą su atlapotais marškiniais. Trūksta bent šeštos guzikų. Jeigu tavo išrinktoji nepaste bės, bėk nuo jos kaip nuo maro. Jeigu pastebės žiūrėti, ką darys. Jeigu patars eiti pas siuvėją, vistiek bėk nuo jos. Jeigu bandys pati prisiti, stebėk jos sugebėjimus. Daug išmoksi.

PER VESTUVES

Neužlipk ant jaunavedės ilgos suknios padelkų. Per-

plyš suknia ir primins tau visą likusį gyvenimą.

Kunigui klausinėjant šiaip sau paburblenk atsakymus. Paskui galėsi teisintis, kad nesupratai.

Gera išgerk ir pasižiūrėk į jaunas gražias merginas. Tai gali būti paskutinis kartas tavo gyvenime.

PO VESTUVIŲ

Nepasirodyk mokąs su taisyti kranus, girgždančias duris, įsukti elektros lempu tę, nešioti šiukšles, ar kitus juodadarbinius darbus atlikti. Būsi juodadarbis visą savo likusį gyvenimą. Pasakyk, kad tavo rankos skirtos tik glamonėjimams.

Neužsidėk žiursto. Aiškinkis, kad esi alergiškas bet kokiems žiurstams. Visą gyvenimą turėsi plauti indus, šluoti grindis ir kitus labai nevyriškus darbus atlikti. O jeigu su meile ir kitokiais moterims žinomais būdais pavyks tau užkabinti žiurstą, sudaužyk keletą lėkščių. Gal tas tavo ir išgel bės nuo lėkščių plovimo.

Jeigu vesi tokią, kuri nemoka lietuviškai, apsimesk, kad kitos kalbos tu niekad negirdėjai. Rankų pirštų nu rodymai daug įtaingesni negu žodžiai. Atsimink: paveikslas yra vertas tūkstančio žodžių. Čia kiniečių išmintis. O kiniečiai, vienintelė pasauly tauta, kur nėra jokio moterų išsilaisvinimo judėjimo. Jie žino, kaip pasitvarkyti ir moteris patvarkyti.

Laikyk žmoną vasarą nėsčią, o žiemą basą. Nežinau kieno čia išmintis, bet labai praktiška. Šiame moderniame gyvenime sunkiai pritaikoma, bet pabandyti galima.

Neturėk savo namuose nei piūklo, nei plaktuko, nei atsuktuvo, nei kitų įrankių. Jie yra tikri vergijos pančiai. O jeigu namuose netyčia atsirastų koks atsuktuvė, imk jį iš ne to galo. Nuolat kartok, kad tavo rankos skirtos tik glamonėjimui. Litanijos dar niekam nepakenkė. Nepakenks ir tau.

Nemažai yra tokių žmonių, kurios nemėgsta kai vyras grįžta vėliau iš tarybos. Įtaringos visko prasigalvoja. Vėliau grįžus yra daug pasiteisinimų, bet jeigu pritrūks ti, labai geras: buvau bažnyčioje pasimelsti už savo mirusius draugus. Labai geras. Kaip patikrinsi.

Savo žmonelę glamonėdamas neužmiršk apie perskyras. Turėk minty gerą advokatą, kuris apgintų tavo

"TORVIL" LTD.

FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP.-IMP. CO.

**NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY**

**PARCELS TO
YOUR
HOMELAND**

NEW!!! AIR CARGO service (4 - 5 weeks delivery)

- ▶ **PARCELS PACKED BY CUSTOMER** (New and Used Clothing)
(min. 5kg/12Lbs., no max. limit)
- ▶ **STANDARD FOOD PARCELS**
(regular delivery)
- ▶ **EXPRESS FOOD PARCELS** (14 days delivery)
- ▶ **MONEY** (hand to hand delivery - 4 weeks)
- ▶ **MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS** (Canada only)
- ▶ **SALE OF RUSSIAN CARS** Lowest prices - 3 months delivery
(Volga, Lada, Samara = Sputnik, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON Ag. Farm Equipment for sale
(tractor, plough, seed sowing machine, etc.)

**Merry Christmas
and Happy New Year
1992!!!**

New dealers welcome

CANADA	LITHUANIA LATVIA ESTONIA UKRAINE BYELORUSSIA MOLDAVIA ARMENIA GEORGIA St. PETERSBURG MOSCOW	U.S.A.
Head Office 63 Galaxy Blvd., Unit #7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321 Branch TORVIL PARCELS 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel: (416) 534-3860 Fax: (416) 533-4910	Head Office 2136 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 Tel: (312) 278-5258 Fax: (312) 278-0875 Branch R&R INTERPOSTMIR CO. 1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212 Tel: (816) 894-9880 Fax: (716) 894-9880 ACCEPT PARCELS BY UPS	

TORVIL Ltd dealers:

TORVIL Ltd.
2136 W. Chicago Ave.,
Chicago IL. 60622
Tel: (312)278-5258
Fax: (312)278-0875

R & R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway
Buffalo, N.Y. 14212
Tel: (716)894-9880
Fax: (716)894-9880

UNIVERSAL SHIPPING SERVICE
61 Cabot Str.
Chicopee MA. 01013
Tel: (413)592-9082

ZALESKI'S CENTRAL SERVICE
6614 S. Pulaski Rd.
Chicago IL. 60629
Tel: (312)582-4745

UKRAINIAN GIFT SHOP
11758 Mitchell, Hamtramck
Detroit, MI. 48212
Tel: (313)892-6563

ALEX PISARCHYK
8840 N. Western
Des Plaines, IL. 60016
Tel: (708)297-2897

SAULUS IMPORT-EXPORT
7034 S. Rockwell Ave.
Chicago IL. 60629
Tel: (312)434-9678

PAK & MAIL
28262 Chardon Rd.
Cleveland, OH. 44092
Tel: (216)943-4772

EUROPEAN CRISTAL & GIFT
2915 W. Devon
Chicago IL. 60659
Tel: (312)973-7669

LEONARDO'S GIFT IDEAS
7101 W. Belmont Ave.
Chicago IL. 60634
Tel: (312)889-5547

POLETOURIST
4995 Springdale Blvd.
Hilliard, OH. 43026
Tel: (614)777-1469

**UKRAINIAN CERAMIX
PARCEL & TRAVEL SERVICE**
77 Ontario View
Rochester NY. 14617
Tel: (716)544-6437

POLONIA TRAVEL AGENCY
1105 E. Roosevelt Rd.
Lombard IL. 60148
Tel: (708)932-9875

NATALIA AGENCY
324 Brasil Str.
Pittsburgh PA. 15227
Tel: (412)881-4627

VERA THOMAS
18805 N. 43th Place
Phoenix, AZ. 85024
Tel: (602)569-0629

POLONIA TRAVEL AGENCY
2442 W. 47th Str.
Chicago IL. 60632
Tel: (312)254-2738

LEMONT TRAVEL & SERVICE
106 Stephan Str. suite #104
Lemont, IL. 60439
Tel: (708)257-1700

SZYKULA TRAVEL AGENCY
5712 Ewing Ave.
Minneapolis MN. 55410
Tel: (612)920-2534

TRAVEL IDEAS
4857 W. Irving Park Rd.
Chicago IL. 60641
Tel: (312)286-0026

POLONIA TRAVEL AGENCY
2864 N. Milwaukee Ave.
Chicago IL. 60618
Tel: (312)235-0303

POLONEZ TRAVEL CONSULTANTS
235 Main Str.
South River, N.J. 08882
Tel: (908) 390-0244

teises į turtą. Advokatai daug kainuoja, tad kas mėnesį atidėk į jų fondą.

Visus savo išvedžiojimus paskaičiau mano drau-

gui Florijonui. Jis pakraipė galvą į dešinę, į kairę ir sakė:

– Patarimai geri. Bet būsi apšauktas vyrišku šovi-

nistu, o gal dar kiaule. Kur tu buvai prieš pusšimtį metų, kai man reikėjo?

VILNIEČIAI VEIKS IR TOLIAU

Vilniaus krašto lietuvių sąjunga, dalyvavusi VLIKo veikloje kaip Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis, tęs savo organizuotą veiklą ir toliau, nes Vilnijos problemos dar nebaigtos spręsti

VLIKas savo 1991 m. lapkričio 1-3 d.d. Seime Chicagoje nutarė: Lietuvos respublikos valstybinę nepriklausomybę atstačius, VLIKas atliko savo misiją kovoje dėl Lietuvos laisvės bei nepriklausomybės, baigė savo veiklą. Iki 1992 m. liepos 1 d. perduos savo archyvą ir turtus Lietuvos respublikos vyriausybės dispozicijai.

Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis (RLRS), nuo 1956 m. birželio 23 d. įsijungęs į VLIKo pastangas atkovoti Lietuvos nepriklausomybę, dalyvavo šiame istoriniame VLIKo seimo nutarime, pareikšdamas savo pritarimą tam nuosprendžiui.

Kadangi VLIKas visų savo tikslų dar nėra pasiekęs, Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis pareiškia lietuvių tautai tiek tėvynėje, tiek išeivijoje, kad jis, kaip Vilnijos lietuvių rezistencijos tęsėjas išeivijoje, ryžtasi tęsti toliau savo politinę veiklą. Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis mato sekančias problemas.

1. Nepriklausomai Lietuvos respublikai Sov. Sąjunga ligi šiol negrąžino valstybinių sienų rytuose ir pietuose, kurias Sovietų Rusija pripažino kaip Lietuvos respublikos teritoriją, pasirašant su Lietuva 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartį Maskvoje. Dalys, sutartyje priskirtos Lietuvai, tebėlika Gudijos valdžioje. Lietuvos respublika dar nėra atstatyta sutarties ribose.

2. Dabartinės Lietuvos valdžios tautinių mažumų politika rodo polinkį suteikti lenkų tautinei mažumai ypatingų teisių ir privilegijų Šalčininkų, Vilniaus ir Švenčionių rajonuose savivaldos ir švietimo srityse. Tai veda prie etninio antagonizmo, separatistinių polinkių Respublikos vidaus gyvenime.

3. Nuo 1991 m. pusės vaizdžiau matosi, kad Lenkijos respublikos Suvalkų vaivadijoje autochtonams lietuviams atsirado rimtų kultūrinių ir visuomeninių suvaržymų. Uždraustos gimtosios lietuvių kalbos pamokos vaikų darželiuose ir mokyklose. Išskyrus liuanistiką, Lenkijoje faktinai nėra kitų mokslo specialybių, kurias lietuviams būtų galima studijuoti gimtąją kalbą aukštesniosiose ir aukštosiose mokyklose. Nėra lietu-

vių radijo laidų ar pertransliavimų iš Lietuvos. Nėra nė vieno lietuviško laikraščio.

Pamaldos lietuvių kalba leidžiamos Seinuose tik kartą per savaitę nepatogiu laiku. Lietuviai neatstovaujami Seinų valstčiaus vadovybėje, Suvalkų vaivadijoje, Lenkijos parlamente-seime. Suvalkų trikampio lietuviai tapo antraeiliais piliečiais savo žemėse Lenkijos respublikos sudėtyje. Viešai kalbės lietuvis savo gimtąją kalbą yra pajuokiamas.

Šioms problemoms pašalinti Vilniaus krašto lietuvių sąjunga išeivijoje tęs savo veiklą atskirai ir drauge su kitomis politinėmis grupuotėmis bei organizacijomis.

Šioms problemoms pašalinti Vilniaus krašto lietuvių sąjunga išeivijoje tęs savo veiklą atskirai ir drauge

KAUNO ŽALGIRIEČIAI VĖL CHICAGOJE

Jau buvome rašę apie Kauno Žalgirio krepšinio komandos rungtynes prieš Chicagos Loyolos universiteto krepšininkus ir jų prastą pasirodymą. Po tų rungtynių pranašavome, jog ne daug pergalių šiemet žalgiriečiai Amerikoje pelnys. Čia šiek tiek apsirikome: jie laimėjo truputį daugiau rungtynių negu galvojome: iš 12 susitikimų Žalgiris laimėjo penkis.

Štai tų rungtynių pasekmės: prieš Loyolą 58-84, Southwest Baptist 79-85, University of Missouri 98-102, Central Missouri State 98-81, Marquette 79-85, Northern Illinois 92-81, Oklahoma State 68-88, Western Kentucky 89-95, Bradley University 69-58, Eastern Illinois 85-71, Illinois State University 80-81, Valparaiso 66-65.

Sekančią dieną po rungtynių Valparaiso, Indijanoje, lapkričio 20-ją žalgiriečiai atvyko į Čikagą ir tos dienos vakare buvo jų sutikimas "Seklyčioje". Sekantį vakarą žalgiriečių ir palydovų garbei buvo surengta vakarienė "Baltijos" restorane, o lapkričio 23 d. jie rungtyniavo prieš Chicagos "Lituanicos" krepšininkus, kurie, žinoma, nepasižymi stiprumu ir tokių komandų galima rasti kiekvieno Chicagos "Park District" pimeinybėse. Žmonių Marquette

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai Kalėdinės eglutės programoje.

VI. Bacevičiaus nuotr.

su kitomis politinėmis grupuotėmis bei organizacijomis.

Vilniaus krašto lietuvių sąjunga-Rytų Lietuvos rezistencinis sąjūdis stengsis užmegzti glaudesnius ryšius su vienminčiais Lietuvoje, kurie telkiasi "Vilnijos" draugijoje. Vilniečių veikla nėra baigta – ji pereina į naują fazę.

RLRS – Vilniaus krašto lietuvių sąjunga
Toronto, Ontario

■ laiškai Dirvai

Gerb. p. Redaktoriau,

Kęstutis Čerkeliūnas straipsnyje "Apie Baltiją ir Pabaltį" (Dirva, Nr. 44) kritikuoja Lietuvos Geografų Draugijos Prezidentą prof. Stasį Vaitiekūną, kuris teisingai išvedžioja jog mum tapo primestas "pabaltiečio" vardas. Tik tiek, profesorius klysta teigdamas esą rusai mus pradėję vadinti tuo vardu 1940 metų okupacijos metu. Tikrumoje tai

įvyko pirmosios okupacijos metu, kai 1849 metais caro valdžia išleido įstatymą uždraudžiant oficialiuose raštuose ir oficialioje kalboje vadinti mūsų kraštą Lietuva, o mus – lietuviais, mes tapome pabaltiečiais, atseit rusų imperijos piliečiai gyveną pagal Baltijos jūrą. Tačiau liūdniausia yra tai, kad ir kaikurie lietuviai pradėjo save taip vadinti.

Visam pasauliui lietuviai, latviai ir estai yra baltai, o mūsų kraštai – Baltijos valstybės. Pabaltiečiais mus vadina rusai, rusiškai galvojančieji lietuviai ir negalvojančios lietuviai, kuriems nesvarbu, kaip ir kodėl tas vardas mums tapo primestas.

Z. Korius,
Sant Monica

čiu metu per tą Maskvos bendrovę važiuo krepšinio komandos ir iš sovietinių respublikų. Įdomu, ką dėl to pasakys tie patriotiškai nusiteikę mūsų tautiečiai Lietuvoje, kurie vos tik paskelbus Lietuvos nepriklausomybę nutraukė bet kokius sportinius ryšius su Maskva?

Ed. Šulaitis

DĖMESIO

visiems norintiems susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turtą LIETUVOJE!

1991 metų birželio 18 dieną išleistu LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMU, lietuviai norintys susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turtą Lietuvoje, kaip:

1. Žemę
2. Miškus
3. Ūkinius-komerclinius pastatus
4. Gyvenamuosius namus

TURI BŪTINAI PADUOTI prašymus. Laikas prašymams paduoti pratęstas.

Šiuo skubiu reikalu jums gali patarnauti Juridinė Agentūra "JusCon" Lietuvoje ir jos atstovai Kanadoje. Visi dokumentai pristatomi į vietines savivaldybes, pagal turto vietą Lietuvoje, per 3-4 dienas nuo jų užregistravimo. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis šiuo

tel. (416) 767-8711

FAX (416) 536-1263 Toronte.

Beje, kaip rašo Lietuvos spauda ši "Žalgirio" krepšinio komanda, o taip pat ir kita klubo vyrų bei moterų komanda (jos žaidė Amerikos rytinėse valstijose) į šitą išvyką išsiruošė per Maskvos bendrovę, kuri turi ryšį su JAV firma "World Sports Promotions". Tuo pa

CLEVELANDE ir Napolinkėj

ZIGMAS DAUTARTAS – OHIO VALSTIJOS GAMTOS TURTŲ KOMISIJOS NARYS

Ohio gubernatorius G.V. Voinovich paskyrė Zigmą Dautartą, gyvenantį Chesterland, Ohio. Į Gamtos turtų komisiją. Komisijos tikslas nustatyti tų turtų racionalų naudojimą ir užtikrinti jų pastovumą ateities – miškų, valstybinių parkų ir juose gyvenančių žvėrelių ir paukščių.

Tam darbui Zigmą Dautartas paskirtas keturių metų laikotarpiui. Gubernatorius laiške rašo, kad tai pirmas lietuvis tiesioginiai paskirtas paties gubernatoriaus.

Zigmą Dautartas 1950 m. yra baigęs Freiburgo Universitetą (Vokietijoje) miškininkystės mokslus gaudamas diplomuoto miškininko diplomą.

Tais pačiais metais, atvykęs į JAV (Ameriką) dirbo įvairiose – "Landscape Service" kompanijose. 1952 metais suorganizavo savo "Garden's Friend Co" – Tree Surgery and Complete

Landscape Service. Kompanija vykde miško ir dekoratyvinių medžių (augalų) priežiūrą; – apsaugą augalų nuo ligų (kenkėjų), augalų tręšimą, purškimą ir genėjimą – formavimą.

Landscape Service – gamtovaizdžių kūrimą, dekoruojant sodybas augalais, takais, fontanais. Po septynių, kelių metų darbo, 1959 metais, Orwell, Ohio įsigijo 100-to akrų ūkį, kuriame 1964 metais, įsteigė miško ir dekoratyvinių augalų medelyną. 1970 metais, panašų medelyną įsteigė Chesterland, Ohio – Chesterland Nursery. Geras mokslinis pasiruošimas ir sąžiningas darbas, užtikrina pasisekimą pasirinktoje profesijoje.

1972 metais buvau pakviestas, (lektoriaus titulu) dėstyti Clevelando Valstybiniame Universitete; – augalų patologiją, augalų sistematiką ir įvadą į "Landscape Service" – Dekoratyvinių Sodinkystę. Dėščiau 3 metus. Tai buvo vakarinis kursas žmonėms, dirbantiems landscape srityje, kurie neturėjo pakankamo išsimokslinimo – augalų pažinimo ir jų priežiūros.

Dabartiniu metu, medelynų ir Landscape Service srityje dirba mano 2 sūnūs. Petras – biologas ir Vytautas Dautartas – "Landscape Architect", kurie turi sėkmingas, nuosavas kompanijas.

Duodamas šias žinias Ž. Dautartas sako: "Dabar, būdamas arti 72 metų, turiu laiko dirbti valstybei ir panaudoti visą savo praktiką – Ohio miškams ir parkams."

ARTĖJA ŠIMTMETIS

1995 m. sukaks 100 metų nuo Šv. Jurgio Misiijos įkūrimo Clevelande. Istoriniai dokumentai mini, kad 1895 m. Šv. Jurgio Misiija aptamavo Clevelando lietuvių. 1901 m. buvo oficialiai įkurta Šv. Jurgio Para-

pija. Siam svarbiam istorijos įvykiui atžymėti Šv. Jurgio Parapijos klebonas kun. J. Bacevičius rūpinasi paruošti išsamią programą suakcentuotai atšvęsti. Clevelando lietuviai, norintieji padėti šioje programoje, prašomi kreiptis į kleboną. Ger. J.

CLEVELANDO BALFO SKYRIUS

įsteigė specialią sekciją, kuri rūpinsis Lietuvos seneliais ir našlaičiais. Planuojama organizuoti rėmėjų būrelį, kurie aukos bus perduodamos skirtingiems tikslams Lietuvoje. Šis darbas yra labai svarbus ir reikia tikėti, kad susilauks rėmėjų.

KUN. J. BACEVIČIUS DĖKOJA

visiems, kurie skyrė savo laiką 1991 m. Kalėdas Šv. Jurgio padaryti nepamirštamomis. Dėkoja chorui už giesmes, šeiminkėms paruošusioms Kūčias, savanoriams padėjusiems sutvar-

Gruodžio 16 d. Clevelando Dievo Motinos parapijos salėje naujas susitikimas su Nijole Sadūnaite. Susitikimo nuotraukoj matyti klebonas G. Kijauskas, prel. A. Goldikovskis ir būrys jos gerbėjų.

kyti patalpas ir visiems kitiems talkininkams, kurie mums padėjo. Telaimina Dievas jus visus! Laimingų Naujų Metų! Ger. J.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TIK .79 CENTAI SVARAS

už siuntinių persiuntimą į LIETUVĄ su pristatymu į namus. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Minimumas \$20.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
312-436-7772.

CANNERY WORKERS / ALASKA
HIRING \$600+ WEEKLY. OVER 8000
OPENINGS. MALE/FEMALE. FREE
TRANSPORTATION. ROOM AND
BOARD. CALL E.I.C. NOW!
1-206-736-7000 EXT. 780489

AR ŽINOTE, KAD INTER JUSTICIA CO.

tarptautinė aptarnavimo firma su ofisais Amerikoje ir Lietuvoje padeda tvarkyti biznio ir asmeninius reikalus. Tarp jų:

- Konsultavimas apie dabartinius Lietuvos įstatymus;
- Prarasto nekilnojamo turto klausimai;
- Įmonių įregistravimas;
- Įvairiausių kitokių pavedimų atlikimas.

Clevelando ofise iki 1992 m. vasario 25 konsultuoja teisininkas iš Lietuvos Arvydas Jokubauskas. Turime gerus kontaktus su valstybinėmis ir privačiomis Lietuvos bei kitų respublikų įstaigomis. Skambinkite arba rašykite-pirma konsultacija nemokama.

INTER JUSTICIA CO.

Gedimino 14-301,
2008 Vilnius,
LITHUANIA
629925

877 EAST 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
U.S.A.
(216) 692-1222

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vesinama teikianti jaukią atmosferą mūšio valandoje. Didele aikšte automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

IVYKIŲ KRONIKA

ARKIVYSKUPAS AUDRYS BAČKIS – NAUJASIS VILNIAUS ARKIVYSKUPAS

Esame gavę Lietuvos Pasiuntinybės prie Šventojo Sosto tokį pranešimą:

Paskirdamas jį šioms labai svarbioms bei atsakingoms pareigoms, Šventasis Tėvas dar kartą parodė, jog gerai pažįsta ir supranta ne tik tai Lietuvos Bažnyčios bet ir mūsų valstybės ir jos gyventojų susirūpinimą senosios sostinės problemomis.

Naujojo Arkivyskupo uždaviniai nebus lengvi. Nuo amžių sudėtingai susipynę religiniai, tautiniai bei politiniai reikalai laukia sprendimų. Kartu su kitais Lietuvos vyskupais jis turės prisidėti prie mūsų krašto Bažnyčios atnaujinimo ir sustiprinimo.

Naujasis Arkivyskupas turi didelį patyrimą. Todėl Lietuvos dvasiškijos remiamas, visų Vilniaus arkidiecezijos tikinčiųjų talkinamas, jis galės savo misiją pilnai atlikti.

Turime suprasti, kad kai kurie nuo senų laikų egzistavę konfliktai negalės būti greit ir lengvai išspręsti. Tačiau visi, lietuviai ir kitataučiai, gali pasitikėti naujojo Arkivyskupo gera valia ir

objektyvumu.

Sveikindami naująjį Vilniaus ganytoją, garsių praeities vyskupų įpėdinį, galime taipgi pasidžiaugti, kad Vilniaus arkidiecezija yra galutinai sutvarkyta ir tampa integrali mūsų Bažnyčios dalis.

JAV VALDŽIA DOVANOJA PAŠARINIUS GRŪDUS LIETUVAI Jų vertė, su pristatymu į Lietuvą – \$14,000,000

Lietuvos Ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms Stasys Lozoraitis gruodžio 23 d. kartu su JAV Žemės ūkio ministerijos užsienio skyriaus atstovu pasirašė sutartį, kuri nurodo, kad JAV valdžia iš savo atsargų padovanos Lietuvai 100,000 metrinių tonų pašarinių grūdų.

Pagal planą, sausio mėnesį iš JAV uosto turi į Lietuvą išplaukti pirmas laivas su 25,000 metrinių tonų grūdų. Po to, maždaug kas savaitę iš Meksikos įlankos uosto turi išplaukti antras, trečias ir ketvirtas laivai. Prama, kad pirmas laivas Klaipėdą pasieks ne vėliau kaip 60 dienų bėgyje po sutarties pasirašymo datos.

Virginija Bluožytė – Muliolienė, per "Prakartėlėn skubu" plokštelės pristatymo renginį, įvykusį gruodžio 8 d. Dievo Motinos parapijos svetainėje, R. Čyvaitei-Kliorienei įteikia rožių puokštę.

VL. Bacevičiaus nuotr.

AMERIKIEČIŲ PRANEŠIMAS APIE PABALTIJĄ

Antanas Dundzila

(Atkelta iš 3 psl.)

šalia nacių nusikaltėlių ieškojimo, būtų keliama ir bolševizmo nusikaltėlių (lietuvių ir svetimtaučių) atsakomybė bei atskaitomybė. Ir naciai ir bolševikai privalo būti įsodinti į tą patį kaltinamųjų suolą, tie patys įstatymai taikomi abiems. (Vardan teisybės čia reikia pastebėti, kad nacių nusikaltimų medžiotojai apie bolševikų nusikaltimų medžiokles visai neužsimena. Argi bolševikai nesukūrė tolygaus pragaro?). Apie lenkų skundus čia neikvosime nei popieriaus nei rašalo. Kviečiame visus skaitytojus šioje vietoje sodriai nusišypsauti ir tuos reikalus palikti Lietuvos valdžios pareigūnams. Apie lenkų reiklus jau rašėme DIRVOJE lapkričio mėnesį.

Labai gaila, kad delegacijos sąstata nebuvo Amerikos lietuvių organizacijų atstovo. Apie šį reikalą DIRVOJE taip pat rašėme anksčiau: yra būtina, kad šios komisijos apimtyje kokio nors Pabaltijo reikalų kon-

sultanto teisėmis būtų įdarbintas bent vienas mūsų išsivijos veiksmų talkininkas; gi kuomet vykdomos tokios kelionės, jų sudėtyje turėtų kartu važiuoti ir "mūsų" asmuo. Juk yra svarbu matyti ir tiesioginiai patirti, kaip tos kelionės vyksta, kaip tie svečiai laikosi Lietuvoje, kaip Lietuvos valdžios atstovai atrodo vizituojantiems svetimtaučiams ir t.t. Lygiai taip pat labai svarbu dalyvauti oficialių pranešimų redagavime, nes kokių nors nesamonių, korektūros klaidų (pvz., "Bailys" Gajauskas) ir iš piršto išlaužtų, atspaudintų kaltinimų mūsų interesams tikrai nereikia. Laikas, kad JAV LB-e ar kiti mūsų visuomeninio gyvenimo veiksniai šiuo reikalu pasirūpintų.

Mūsų veiksniai turėtų mandagiai paklibinti Sen. DeConcini dėl to jo 150 mil. dolerių Pabaltijui. Čia gyvenantieji norime žinoti, ką konkrečiai šis Senatorius yra padaręs. Gi visai nenorime, kad į ten nuvykę valdžios žmonės Lietuvai pūstų dūmus į akis. Tokios kelionės ir tokie pareiškimai nieko bendro neturi su, atleiskite, blefavimu draugiškai pokerį žaidžiant.

Bendrai paėmus, šis leidinys daro taigiamą įspūdį. Nors jis konkrečiai nieko gero neatsiekė, bet vien jau Pabaltijo valstybių paminėjimas yra mums naudingas. Estai juk ir bijojo, kad nebūtume dabar nustumti užmarštin.

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE –180 St. Area
Modern, 1 bedroom apt.
Appliances, air cond.
Garage. Quiet bldg.
No children. No pets.
Reference. Lease.
\$325 Per Month.
Telf. 338-3205

Apskaičiuojama, kad grūdų vertė sieksianti nuo 10 iki 11 milijonų JAV dolerių, o jų pervežimo iš JAV į Klaipėdą – maždaug 3 milijonus dolerių.

A + A

DR. JONUI JUSIONIUI

Po ilgos ir sunkios ligos amžinybėn iškeliauvus, liūdesy likusius – žmoną JADVYGĄ, sūnus VYTAUTĄ ir REMIGIJĄ su šeimom, nuoširdžiai užjaučiame

Jonas ir Anelė Gumbelevičiai
Dr. Jonas Gumbelevičiai su šeima
Vitas Gudaitis su šeima
Jonas Gudaitis su šeima

Po ilgų nelaisvės metų
Lietuva vėl nepriklausoma
valstybė. Visuotinis tarptautinis
 pripažinimas sugrąžino Lietuvą į pasaulio
valstybių šeimą, kurioje Jai skiriama ypatinga
pagarba už ryžtingą kovą prieš dar taip
neseniai galingą buvusį okupantą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba
sveikina visus tautiečius sulaukus

Šv. Kalėdų laisvoje Lietuvoje
ir linki laimingų 1992-ųjų metų.

Su sveikinimais jungiasi nuoširdi padėka už
bendradarbiavimą lietuvių išlaikymo
darbuose ir už visokeriopą paramą
Lietuvai šiais lemtingais
metais.

JAV-LB Krašto Valdyba

Jums geriausių, sveikiausių
ir pelningiausių
1992 metų linki
Jūsų gyvenamam rajone esantis bankas
Ameritrust
East 185 St. Pawnee
gatvių kampas